

DIRVA

THE FIELD
Nr. 53
Liepos-July 14, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Švedo ansamblių siūnčia Vakarų Europon

Sovietų kultūros ministerija Maskvoje iš Rumunijos grįžtančiam švedo ansamblui pranešė, kad esąs gautas ansamblui kvietimas koncertuoti Čekoslovakijoje, Prancūzijoje ir Italijoje. Dar nenustatytas išvykų laikas, tačiau jau žinoma, kad rugpjūčio mėnesį to ansamblio dalis drauge su kitais Sovietijos meno kolektyvais koncertuos pasaulinė parodoj Briusely. (Rumunijoje irgi buvo nevisas ansamblis).

Iš to fakto galima daryti išvadą, kad Sovietijos kultūros ministerija siūstų tą ansamblį ir į Ameriką, jeigu Amerikos vyriausybė Lietuvos politinio statuso atžvilgiu priimtų panašią poziciją, kokia Prancūzijoje ir Italijoje savo laiku buvo priimta (ir formaliai pasiliko) Petaino ir Mussolinio vyriausybė.

TIESA išsivertė ir paskelbė rumunų meno kritiko M. Marinescu-Sandu atsiliepimą apie lietuvių ansamblio koncertą, kur, šalia priminimų, jog tas koncertas tai "Lietuvos, klestinčios respublikos tarybinių respublikų šeimoje, sveikinimas", taip rašo: "Koncertas truko daugiau kaip dvi valandas. Mes matėme tautinius lietuvių drabužius — tokius puošnius, jog kiekviena mergina atrodė kaip karalienė. Drabužių spalvos visada santūrios — geltona, raudona, mėlyna, žalia. Mes klausėmės lietuviškų dainų, keistai skambančių žodžių su pasikartojančiais priebalsiais ir išstėtais balsais, primenančiais ramų alsavimą. Mes matėme muzikos instrumentus iš geltono, kaip medaus, medžio, kurių ansamblis skamba taip poetiškai ir taip ramiai. Choras, kurį sudaro 15 moterų ir 13 vyrų, nuostabiai vieningas. Atrodė, kad tik vienas balsas atsako dirigentui Eduardui Pilypaičiui, kuris vadovauja chorui puikiai, subtiliai, stebėtinai ramiai.

Mes matėme lietuviškus šokių: lėtąją "Kepurinę" ir vyriškąją "Džigūną", linksma ir juokingą "Lenciūgėlį" ir rimtąją "Sadutę" — nuotakos šoki. Antroje koncerto dalyje publika reikalavo pakartoti kiekvieną numerį. Salėje šaukė "bis" po linksmos dainos "Pempel, pempel kuodotoji", po šokio "Kregždė" (argi merginos neskradė scenoje kaip kregždutės?), po choreografinio paveikslėlio "Dobilas", po linksmo "Lietuviško kadrilio", po "Klumpakojų" (kurį šokėjai sušoko ne tik choreografiškai puikiai, bet ir labai komiškai), po "Gaidžio". Ar tenka abejoti, kad lietuvių ansamblis paruošė mums daug siurprizų?

Kiekvienas numeris buvo mums malonus netikėtumas. Santūrius lietuvių pasirodė esą ne tik talentingi, bet ir labai sąmojingi. Jie įtraukė į savo turtingą repertuarą rumunų liaudies dainą "Tegu tave velniai", harmonizuotą Viktoro Popescu, ir padainavo ją lietuviškai. Bisavimui — naujas siurprizas — choristai šypsodamiesi padainavo tą dainą gryniausiu rumunų kalba.

"VĖL Į KELIONĘ, JAUNIME!"

Sovietų Komsomolo centras paskelbė atsišaukimą, prasidedantį žodžiais: "Vėl į kelionę, jaunime, plėsininio derliaus nuimti!" Tai raginimas vykti į Kazachstaną naujuosius "Chruščiovo dvarus" kviečiąpiutei. Jau

treti metai tie dvarai organizuojami tokias "talkas" derliui nuimti, į kurias jaunimas turi keliauti po kelis tūkstančius kilometrų.

Ir Lietuvoje nuo liepos pradžios prasidėjo tautinių registracija. Komsomolo miestų ir rajonų komitetai yra įgalioti vykdyti tą jaunimo mobilizaciją. Lietuvai skiriamas kontingentas paprastai siekia 2-3 tūkstančius jaunuolių.

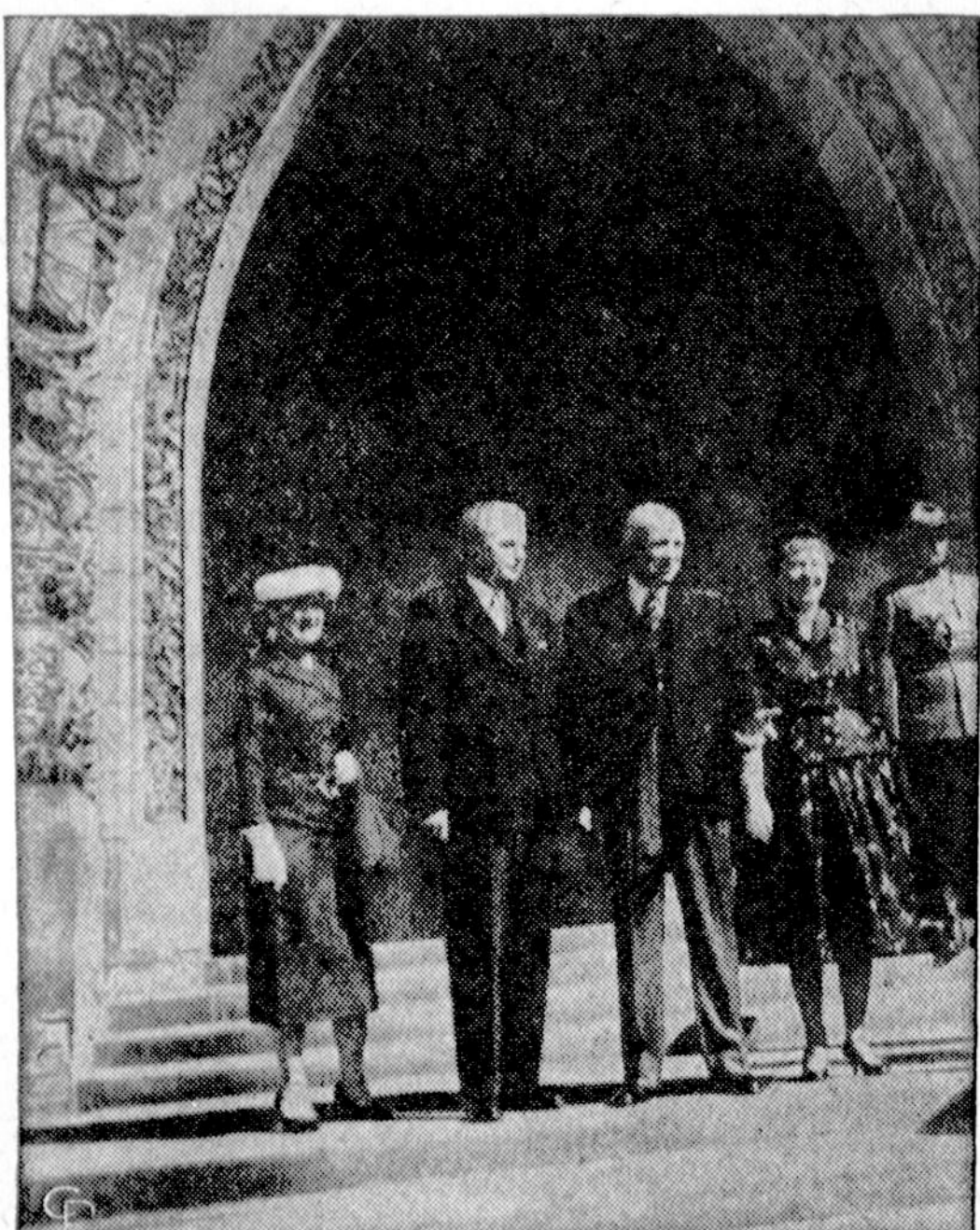
PIRKĖJAS NUSTATĖ KAINAS

Sovietijos vyriausybė nustatė kainas, kuriomis ji pirks iš kolchozų jų gaminius (privalomosios duoklės už labai mažas kainas panaikintos). Kainos nustatytos tik vidutiniškos, orientacinės. Pagal jas vietiniai organai respublikose (arba apygardose, kur jos yra) turės nustatyti tikslias kainas kiekvienam produktui. Maskvoje nustatytos tokios Lietuvoje gaminamų produktų kainos rubliais centneriui (100 kilogramų, arba apie 220 svarų):

Grūdai — 74 rb., cukriniai runkeliai — 23.50, linų ar kanapių pluoštas — 2.300, galvijai (gyvo svorio) — 619, avys — 536, kiaulės mėsa — 786, lašininės kiaulės — 826, bekoninės kiaulės — 1.081, vištos ir viščiukai — 895, antys ir žąsys — 738, pienas — 115, kiaušiniai (už 10) — 6, neplauta vilna (centneris) — nuo 2,370 iki 4,100 rb.

Sios kainos maždaug turinčios atlyginti gamintojų produktų savikainą (be pelno). Tačiau kolchozai, kurie nėra tobulai suorganizavę gamybos, taigi kurių savikaina tiems produktams išeina aukštesnė, neišvengiamai turės nuostolių. Tuo būdu kolchozai bus verčiami stengtis atpiginti gamybos savikainą: arba geriau suorganizuoti gamybą, arba pigiau mokėti dirbantiesiems.

Nors privalomosios duoklės teorijoje ir panaikinamos, tačiau valstybės paruošę įstaigos iš anksto planuoja, kiek iš kurio rajono, taigi ir kiek iš kurio kolchozo reikia nupirkti produktų.

Prez. Eisenhoweris lankėsi Kanadoje ir su premjeru Diefenbakeriu aptarė eilę abiemis valstybėms bendrų problemų, jų tarpe ūkinius ir prekybos klausimus. Nuotraukoje abu pasitarimų dalyviai su žmonėmis ties Kanados parlamento rūmais Ottawoje, prieš prez. Eisenhoweriui pasakant kalbą bendroje parlamento sesijoje.

Kolchozai turės "patys" suplanuoti, kiek jie parduos valstybei, ir tik jeigu kas liks tą planą įvykdyti, jie galės parduoti ir rinkoje, geresnėmis kainomis.

KODĖL REIKIA TIEK DAUG VALDININKŲ

Birželio 24-25 dieną Vilniuje susirinkęs LKP Centro Komitetas priėmė naują nutarimą — pamokymą, kaip reikia ūkininkauti. Didžia dalimi tai yra kasmet kartojami tie patys paraginimai, kuriuose yra būdinga, kad visus tuos dalykus, kuriais prityvus ūkininkas paprastai pats pasirūpina, dabar nurodinėja partijos CK ir įpareigoja "partines organizacijas, tarybinius organus ir žemės ūkio ministerijos organus" (tai yra, vietinius partijos komitetus ir skyrius, vietinės administracijos įstaigas ir žemės ūkio ministerijos pareigūnus) prižiūrėti.

Tie visi partijos ir administracijos pareigūnai turi žiūrėti: 1) kad būtų laiku ir tinkamai akėjami, ravimi, tręšiami pasėliai (ypač kukurūzai!), 2) tikrinti, kaip pasėliai dygsta, žiū-

rėti, kad nesudygusios vietos būtų iš naujo užsėtos, 3) kad būtų laiku ir gerai šienaujama, kad nebūtų paliktos nenušienautos pakelės ir pelkės, kad būtų pasigaminta žaiginių šienai džiovinti, kad būtų išnaudotos ne tik visos mašinos, bet ir visi turimi dalgiai, 4) kad būtų rūpestingai surinkti visi šiaudai ir pelai kraikui bei pašarui, 5) kad visi įrankiai ir mašinos būtų sutaisytos, 6) kad javai būtų suvežami tik į didelius kluonus arba į dideles stirtas, o nebūtų išvežti į daugelį vietų, 7) kad derlius nebūtų sudegintas, nuganytas arba išgrobstytas, 8) kad mašinos būtų ap rūpintos degalais ir atsarginėmis dalimis, 9) kad melžėjos gerai melžtų karves ir jas gerai šertų, 10) kad uždrausti išbrokuoti bandai didinti tinkamas telyčaites, 11) kad priverstų veršius mėsa auginti iki 2 metų amžiaus ir t.t.

Tam pačiam tikslui šalia visų turėtų būti ir šimtai dar įsteigto specialios kolchozų inspekcijos kiekvienam rajone, kurios irgi tikrintų pačius kolchozus, o taip ir jų tikrintojus.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

PROF. B. VITKUS PASAKO TEISYBĘ, O L. ŠIMUTIS NEPAJEGIA JOS PAKELTI. — M. VAIDYLA DEMONSTRUOJA PRIEŠ BENDRUOMENĘ. — KAI DR. P. GRIGAITIS LAIKĖSI, GIEDANT LIETUVOS HIMNĄ. — J. BALKONAS — SVIESI KONGRESO ASMENYBĖ. — POZITYVIOS REZOLUCIJOS. — NAUJA ALT VADOVYBĖ SU SENAIŠ, SENAIŠ VADAIS

II

Kitą nelemtą nuotykių sukėlė prof. B. Vitkus, katalikų atstovas, kalba. Kalbėtojo žodis buvo konkretus ir konstruktyvus. Jis pakritikavo prezidentumą, kad kongresas vedamas netinkamai, kad telkiamasi daugiausia į sveikinimus, kad apeinamos svarbios problemos, slopinami kongreso dalyvių konkretūs pasisakymai ir siūlymai, kad ir ta vienybė, apie kurią tiek daug deklamuojama, iš tikro yra nustumta į užkulius.

Prof. B. Vitkui kongreso dalyviai sukėlė karščiausias ovacijas, o tas rodė, kad jis kalba tiesą, kad jis įspėjo visų grupių atstovų mintį.

Labai aštriai į prof. Vitkaus kalbą reaguavo L. Šimutis, Tarybos ir kongreso pirmininkas. Jis kalbėjoja išvadino demagogu ir griebėsi tokių nevykusių argumentų, kaip DP įstatymas ir su

tuo įstatymu surišta ALTO veikla. L. Šimučio kalba salėje sukėlė labai nesmagias reakcijas ir tik labai skystus plojimus.

Tada, bandydamas padėti švelninti, bet ir prof. Vitkų ginama, prabilo p. Keblinkienė iš Brocktono. Šią akimirka L. Šimutis prarado pusiausvyrą ir pirmininkavimą atidavė p. Keblinkienei, o pats pasitraukė iš prezidentūmo.

Objektyviai kalbant, toks L. Šimučio pasielgimas parodė, kad tiesios kritikos žodžio jis visai nepriima ir nesupranta, kad asmeniniu įžeidimu laiko tai, kas priklauso visai Tarybai ir jos sudarytai rutinai. Tokia kongreso pirmininko elgsena buvo tikrai keista ir nerimta, jo pasitraukimas iš prezidentūmo neturėjo jokio rimto pagrindo.

A. Aleksis, perėmęs kongreso vadovavimą, tuoj pradėjo kviešti L. Šimutį į sceną. Kai pasitraukęs jo neklusė, išėjo kalbėti vysk. V. Brizgys. Didžiai gerbdamas savo vyskupus, nesirytų jo kalbos čia kritikuoti, tik labai gaila buvo vyskupo, kai jis tarė nevykusių ir perdėtus palyginimus, kai matėsi, kad stipresnio ir taiklesnio žodžio jis nepajėgia surasti. Čia buvo pademonstruota akivaizdi tiesa, jog nederia lipi į sceną tada, kai neturi gerai paruošto ir tinkamo žodžio turinio ir formos atžvilgiu.

Tačiau iš keblis padėties stengėsi išlipti Dr. P. Grigaitis, tik be reikalo jis džiaugėsi, kad incidentas liečia vieną Tarybos pirmininką L. Šimutį. Prof. B. Vitkaus kalba ir jam sukeltos ovacijos anaipol nebuvo taikomos vienam pirmininkui, o visai Tarybai ir tam mauresi apsinėšusiam jų tvenkiniui, kurio ramšiu yra ir pats Dr. P. Grigaitis. Prie nelemtų kongreso įvykių jungtinai dar M. Vaidylos mostagavimas ir vėl to paties Dr. P. Grigaičio cigarečių. M. Vaidyla, kai buvo skaitoma rezoliucija Bendruomenės reikalui, berniška mostagavo ranka, tuo reikšdamas savo nepritimą Bendruo-

(Perkelta į 4 psl.)

Trijų pasitarimas tautinio darbo organizaciniais reikalais. Iš kairės: J. Paplėnas — Tautinės Sąjungos vicepirmininkas, V. Rastenis — Nepriklausomybės Talkos pirmininkas ir E. Bartkus — Tautinės Sąjungos pirmininkas.

AR PASISEKĖ NURAMINTI PRANCŪZIJOS MAIŠTININKUS?

Soustelle — DE GAULLE VYRIAUSYBĖS NARYS

Antrojo De Gaulle lankymosi Alžire proga amerikinis žurnalas "U. S. News and World Report" labai taikliai pastebėjo: didysis jo, De Gaulle, rūpestis dabar yra įtikinti Alžire stovinčias prancūzų įgulas ir prancūzų kilmės alžiriečius, jog Prancūzijos sostinė yra Paryžius, o ne Alžiras. Grįžęs iš kelionės, jis nepaisydamas kieto socialistų pasipriešinimo, atkreipė alžiriečių žvilgsnius į Paryžių: vyriausybėn (informacijos ministerijai) pasikvietė Jacques Soustelle.

Prancūzų laikraštinių Jean Dupont neseniai rašė, jog politinė krizė Alžire turėjo daug veidų, tačiau tik vieną politinį vadą — Jacques Soustelle, buvusį artimą De Gaulle bendradarbį, prieš porą metų atsauktą iš Alžiro generalgubernatoriaus posto. Nuo tos dienos kai jo vieton Alžire buvo paskirtas Lacoste, sako laikraštinių, Paryžiuje jis dvejus metus vertėsi pusiau slapta veikla, dirgavo pasirusimus, kurių pasekoje Alžire kovojanti armija pradėjo maištą.

Kas jis — tas Jacques Soustelle, kuris Pflimlino vyriausybės krizės dienomis per plauką išvengė arešto, pasprukdamas Alžiran, kurio De Gaulle iš karto nenorėjo įtraukti vyriausybėn, tuo sukeldamas Viešojo Saugumo komitetų nusivylimą ir nepasitenkinimą?

Meksikos indėnų istorijos tyrinėtojas

Iki 1940 metų jis buvo vienas iš tų pagarsėjusių kairiųjų intelektualų, kurie taip būdingi Prancūzijai: kilęs iš ūkininkų šeimos, darąs puikią moksline karjerą. Vos 20 metų tesulaukęs — jau profesorius (Europoje!). Savo draugų nusteibimui specializuojasi žuvusių kultūrų tyrinėjime — tuo metu, kada jam atviri visi keliai į politiką ir literatūrą.

Pirmoji mokslinė ekspedicija jį nuveda į Meksiką, kur jis 1932-34 m. ieško seniausių kontinento indėnų genčių — otomų ir lacandonų — pėdsakų. Drauge su savo jauna žmona Georgette jis sukurė 20,000 km. — raitas, pėsčiomis ir kartais, kaip jis pats rašo, pilvų šliauždamas. Nepaisydamas liūčių, jis prasi-veržė į Sierras srity į, nepaisydamas pavojaus gyvybei, ištyrė šventąsias grotas, kuriose, pagal otomų padavimus, saulė naktimis pailsinti. Jis iškasė vertingų radinių, ir jo darbai apie primityvias gentis sukėlė didelio mokslininkų susidomėjimo.

Sportininkas, įdeges saule, pats vairuojąs seną, raudoną daiktą lėktuvą, nepavargstas darbe, be to lydimas laimės —

tikrai modernus mokslo riteris, kaip jį anuo metu pavaizdavo Andre Malraux.

Grįžęs Paryžiu, jis drauge su tuo pačiu Malraux įsteigia "Union des Intellectuels contre le Fascisme et la Guerre", kuri pradeda kovą prieš nuolaidų politiką, vėliau nuvedusią į Muencheną, ir remia ispanų respublikonius.

Karas jį Musee de l'Homme direktoriaus pareigose užklumpa Pietų Amerikoje. 1940 m. jis prisijungia prie De Gaulle, o 1943 m. generolas jam paveda svarbų žvalgybos šefo postą.

Iš tų laikų yra kilęs jo palinkimas į konspiratyvinę veiklą. 1943 m., Šiaur. Afrikoje susidaręs provizorinei De Gaulle vyriausybei, ir jis iš Londono persikėlė į Alžirą. Bendradarbiaudamas su sąjungininkų karinėmis žvalgybomis, jis neretai pasijudavo, kad špionažo srityje jį laiko mėgėju ir intelektualu, kuris mėgstą nuotykius, tačiau apie špionažo gudrybes mažai išmano. Iš tų laikų yra likęs jo nedraugiškas amerikiečiams, kuris jį daug vėliau, antikomunistinės revoliucijos Gvatemaloje proga, yra paskatinęs karšties pasisakymams prieš Ameriką.

Svyruojančio charakterio

Nuo Karolio Markso ir socialistinių idėjų Soustelle dabar pereina į herojų kultą. Jis yra visiškai atsidavęs generolui De Gaulle, tampa informacijos, vėliau kolonijų ministeriu. 1948 m. perima RPF, De Gaulle partijos, gen. sekretoriaus postą, bet vėliau neįsijungia, kaip daugumas jo kolegų, į klaninį dešiniųjų bloką.

Visoje jo politinėje karjeroje pastebimi nesuprantami svyravimai. 1952 m. sausį grįvęs Pleveno vyriausybei, jis atsako sudaryti vyriausybę, iš principo atmesdamas koaliciją, tačiau tų pačių metų gruodį, po Pinay pasitraukimo, jis priima tą pačią misiją prez. Auriol rankų, tik jam nepasiseka jos įvykdyti.

Užsienio politikoje jis laikosi nacionalistinio, konservatyvaus, Vakarams kiek nedraugiško kURSO. Paryžiaus debatuose dėl Europos gynybos bendruomenės jis pareiškė: "Pirmoje eilėje reikia stengtis surasti modus vivendi su Rytais... Sąjunga su Rusija yra Prancūzijai geopolitinė būtinybė". Todėl supranta, kad jo nusistatymas dėl Vokietijos ir Atlanto pakto, kurį jis, kaip ir pats De Gaulle, laiko labai sėkmingu "amerikiečių iš-

(Perkelta į 4 psl.)

VISAM PASAULY

• JAV prezidento brolis Dr. Milton Eisenhower išvyko trijų savaitių kelionei po Lotynų Ameriką JAV santykiams su tais kraštais sustiprinti. Jis aplankys Panamą, Hondurasą, Kostariką, Nikaragvą, El Salvadorą ir Gvatemalą. Rugpjūčio pradžioje Braziliją aplankys valst. sekr. John Foster Dulles.

• Argentinoje bresta didelė politinė krizė: opozicija kaskart labiau boikotuoja neseniai išrinkto prez. Frondizį darbus, kaltindama jį pasidavimu peronistams. Praeitą savaitę, protestuodami prieš naujų pareigūnų paskyrimus, atsistatydino 100 teisėjų, išėjo streikan viešųjų ligoninių gydytojai ir uostų darbininkai.

• Beirute ambasadorius Mc Clintock užtikrino Libanono vyriausybę, jog JAV vis dar tebėra pasiryžusi paremti prezidentą Chamoun kovoję su sukilėliais. Washingtonas paskelbė, jog administracija esanti pasirošusi pagelbėti Libanonui finansiškai, šalinant ūkinius nuostolius, kuriuos padarė sukilimas. Kovos pačiame Libanone praeitą savaitę buvo karštesnės, negu anksčiau, tačiau politiniame fronte laukiamas kompromisų. Prez. Chamoun pareiškė, kad nekanididatuosias antrajam terminui, Beirute kalbama, kad tarp prezidento ir opozicijos vykstančios derybos.

• Jungt. Amerikos Valstybės griežtoje notoje Sovietų Sąjungai pareikalavo nubausti sovietinius naikintuvų įgulas, kurios birželio 27 d. numušė neginkluotą amerikiečių transportinį lėktuvą, audroje paklydusį ir atsidūrusį virš sovietinės Armenijos. Numušto lėktuvo įgula buvo paleista praeitą savaitę. Notoje taip pat reikalaujama nedelsiant paleisti 9 JAV karinius tebeilaikomus Ryt. Vokietijoje.

• Šiaur. Korėjoje pareikalavo iš Korėjos tuoj pat atitraukti visas JAV įgulas ir atominis ginklus arba prisiimti iš neatitraukimo "kiliančias pasekas".

• Alžiro sukilėliai ruošiasi didelio masto kautynėms su prancūzais, norėdami paneigti prancūzų teigimus, jog jie esą demoralizuoti ir baigia šaudmenis.

Prancūzų karinių pajėgų viršininkas ir faktinis Alžiro valdytojas gen. R. Salan apdovano-tas aukščiausiu kariniu pasižymėjimo ženklu Medaille Militaire, o parašutininkų vadas brig. gen. Massu pakeltas į aukštesnį karinį laipsnį. Abu jie vadovavo gegužės 13 d. maištui prieš Pflimlino vyriausybę.

Lietuvos jaunuolių esą nusista į Rytų Vokietijoje vykstančią komunistinio jaunimo stovyklą.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Belys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinė, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D.J-os (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Redaktorius: Belys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntose privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Belys Gaidžiūnas

Prieš savaitę Clevelande buvo susirinkusi Bendruomenės Taryba. Susirinkusi pirmoji posėdžio išsivokė vadovybę, pasisakė rūpintis klausimais ir aptarti artimiausius darbus. Tik labai gaila, kad beveik trečdalis išrinktųjų atstovų į posėdžius neatvyko. Ir jų neatvykimas gali būti pateisinamas tik labai rimtomis priežastimis, bet negi trečdalis tokių priežasčių turėjo, kada iš anksto žinojo, kada posėdžiai bus ir kas juose svarstoma. Bendruomenės vadovybė, lygiai posėdžio dalyvius, lygiai į ją juos neatvykusius, turėtų skelbti, kad ateity rinkėjai žinotų, kaip jie gali būti atstovaujami. Dar labiau nustebino vieno atstovo laiškas, kuriame jis priminė, kad važiuotų, jei jam kas kelionės išlaidas apmokėtų. Tai jau visiškai ALT vadovybės stiliaus veikėjas, kuris be kelionpinigių nepajėgia pajudėti... nors pats dirba, algą gauna ir joks vargšas nėra.

Posėdžiuose, kaip paprastai tokiais atvejais būna, šalia labai rimtai paruoštų ir keliamų reikalų, buvo ir grynos retorikos, pasirodymo, nors čia nelabai ir buvo prieš ką pasirodyti. Susirinkusieji tokius mandragalvėjimus labai greit atskiria ir savas išvadas padaro. Savas išvadas pasidaro ir tokių kalbų sakytojai, kaip atsitiko ir vienu atstovu šiuose posėdžiuose. Jis kitus pakritikavo, entuziazmo papylė, bet po kalbos tuoj pats prisnūdo. Atseit, jis pats atstavo savo kalbos vertę ir tolimesnes jos pasekmes. Lygiai kaip ir tas apygardos atstovas, kuris užsimanė dienraščio, kada dar didesniai ir dažnesniai biuleteniui lėšų neturima.

Bendruomenės vadovybę reikia pagirti, kad visi jos posėdžiai buvo atviri. Lygiai laikraštiniui, lygiai kiekvienam kitam lietuviui. Tuo buvo tarsi visiems pasakyta, kad mes neturim jokių paslapčių, kad rūpindamiesi lietuvių reikalais, kviečiame ir visus kitus į tuos rūpesčius bei darbus įsijungti. Būtų gerai, kad tokių posėdžių nevengtų ir kitos panašaus lygio organizacijos. Jos gal tada geriau parodytų, kur yra tikri reikalai, o kur tik propagandiniai burbuliukai papuošti pasigyrimai.

Bendruomenės Tarybos posėdžiuose buvo sudaryta nauja vadovybė. Tiesą pasakius, ne nauja, bet naujai jos pagrindiniai vadovai perinkti. Tarybos pirmininku liko J. Šlepys, o Bendruomenės pirmininku St. Barzdukas. Nė vienas iš jų į tą postą nesiveržė. Net labai rūpestingai ieškojo pakaitalų, bet kai rimtai kandidatuojančių neatsirado, vadovai liko tie patys. Liko nelengvam darbui, liko žadėti, kiek jėgos leis, Bendruomenės reikalus pirmyn jūdinti. Į Tarybos pirmininkus beveik vienbalsiai norėta išrinkti Juozą Bačiūną, bet jis tam darbui siūlė rinkti tik jaunesnius ir savo kandidata tūra atsiėmė.

Bendruomenės vadovybės rinkimai parodė, kad atstovai moka darniai bendradarbiauti. Jei tikėti V. Vaitiekūno pasakymu ra-

šiniu "I Laisvę", dabartinę Tarybą atstovų yra: 8 arčiausiai tautininkų, 5 frontininkų, 4 liaudininkų, 1 krikščionių demokratų ir 2 neaiškūs. Nors tokia įvairi sudėtis, bet abu jos vyriausieji vadovai išrinkti iš frontininkų. Išrinkti bei priekaištų, išrinkti nuoširdžiai ir geriausiai linkėjimais palydėti rytojaus darbui.

BOSTON

Įkurdins Vytauto statulą

Rugsėjo 8 dieną Tautinės Sąjungos skryliaus valdyba numatė Vytauto statulą įkurdinti atitinkamai paruoštoje apatinės salės nišoj. Projektą paruošė inž. B. Galinis su inž. J. Dačiū.

Tų pačių iškilnių metu Tautinės Sąjungos salėje bus iškviesti Antano Smetonos ir Antano Olio portretai. Jaunimo salė jau dabar yra papuošta dideliu Tumo-Vaižganto portretu.

Aplankė Joną Kasmauską

ALT'o kongresui pasibaigus, Tautinės S-gos pirm. inž. E. Bartkus, T. Blinstrubas, dr. B. Nemickas ir kt., lydimi vietinio T. S-gos pirm. Justo Vaičiūčio, aplankė Joną Kasmauską jo rezidencijoje. Čia buvo pasikalbėta ALT'o kongreso ir Tautinės Sąjungos reikalais.

Vėliau svečiai aplankė vasarvietę Alaušas, kur saulės atokaitoj praleido keletą valandų.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717

Rezidencijos RRepublic 7-7868

Dr. S. Bižis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Šeštadienį nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.

Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį, ketvirtadienį, penktadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas: Ofiso RRepublic 7-5020

Namų WALbrook 5-3765

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Kas ir kur?

• Birželio mėnesio Margutis pašvęstas a. a. Antano Olio atminčiai. Ypač daug ir gerų nuotraukų iš Antano Olio veiklos, kuri buvo labai turtinga ir patraukli.

• Dr. L. Namikas, baigęs karinę tarnybą, atidarė akių ligų ir chirurgijos gydymo kabinetus dviejose vietose: 325 Doctors Bldg., Minneapolis 2, Minn., ir Suite 602 Southdale Medical Center, Edina 10, Minn.

• Santaros Šviesos Federacijos filisterių kolegijos suvažiavimas įvyksta liepos mėn. 26-27 d. Chipewa Lake Park, Ohio. Suvažiavime bus svarstomi organizaciniai ir veiklos klausimai. Suvažiavimo dalyviai registruojasi pas Algį Tallat Kelpšą — 225

Petrus Viščinis,

Laisvės Varpo vedėjas, gražiai perdavė senatoriaus Kennedy, gubernatoriaus Forculo ir ALTO pareigūnų kalbas, pasakytas ALTO kongrese.

WASHINGTON

Birželio 19 d. "Dirvos" korespondencijai iš Washingtono tarp kitko aprašoma, kaip Washingto lietuviškas jaunimas savo gabumais garsina Lietuvos vardą. Vieni, esą, gerai mokosi, kiti laimi kalbėtojų konkursus.

Tai tiesa, bet nepilna tiesa, ir kaip tik gal svarbiausia jos dalis nepasakyma. Todėl norėčiau korespondencijai papildyti, būtent tuo, kad dalis to pasireiškiančio jaunimo lietuviškai kalbėti nemoka ar mažai temoka, dalis su lietuvišku jaunimu beveik nepalaiko nė santykių. Pavzdžiui, inteligentiškos šeimos duktė namie su tėvais tegali susikalbėti angliškai ar prancūziškai. Lietuviškai nė žodžio. Toliau ji žada mokytis kitų dar kalbų, tik ne lietuvių. Arba štai lietuvių tautinių šokių šokėjų grupė dalyvauja amerikietiškes lietuvių studentai labai "užimti" mokslo ir pasirodymais studentų amerikiečių tarpe.

Jie neranda galimybių priklausti bet kuriai lietuvių studentų organizacijai ar dalyvauti kokiame lietuvių studentų suvažiavime. Žinoma, nebendradami su lietuviškas, ką gi tokie jaunuoliai įsimylės, jei ne kolegą ar kolegę, kuriems Lietuva nei šilta, nei šalta.

Dėl to, žinoma, sunku kaltinti jaunimą, kadangi daugiausia kalti tėvai, nes, anot patarėlių, kokie tėvai, tokie ir vaikai. O Washingtono tėvai labai mėgsta patys linksintis įvairiose pobūviuose, bet pasirūpinti savo vaikų tautiniu auklėjimu "neturi laiko". Jiegi jie nesirūpina, kad vaikai skaitytų lietuviškas knygas ir laikraščius, kad dainuotų lietuviškas dainas, tai iš kur tie vaikai mokės, iš kur jie semsis lietuviškos dvasios? Tėvams belieka "džiaugtis", kad su savo vaikais šiaip taip susikalba lietuviškai (su kai kuriais jau gana sunkiai).

Pagaliau nėra ko daug tebeštėti, kad vaikų lietuviškumui jie nedaug tesirūpina, nes ir pats lietuviškumas ar Lietuvos reikalai jiems nedaug terūpi. To negalima, žinoma, pasakyti apie visus, bet paimekime, pavyzdžiui, "Amerikos Balso" tarnautojus. Jie algas gauna, galima sakyti, Lietuvos dėka (jei nebūtų pavergtos Lietuvos, jie ten nesėdėtų), bet aukotojų sąrašuose Lietuvos reikalams jų nematyti. Kai Vasario 16 proza renkamos aukos, jie atsisakinėja arba net įsižeidžia, jei iš jų drista kas paprašyti. Ko tada galima norėti iš jaunimo?

Vaidzo pilnumo dėliai reikia pasakyti, kad esama ir šaukiu jaunimo pavvzdžių, kaip pvz. Krivickų dukterys. Bet kiekį tokių yra? Šitaip reikalai atrodo, iš arčiau pažiūrėjus.

Stebėtojas

E. 156 St., Cleveland 10, Ohio.

• Dariaus ir Girėno 25 metų skridimo sukakties paminėjimo komitetas, Chicagoje, susidedas iš įvairių organizacijų atstovų, pirmininkaujamas Dr. Stepono Biežio, š. m. liepos 20 d. Chicagoje, Marquette Parke, prie žuvusiųjų lakūnų paminklo, rengia 25 metų jubiliejinių jų skridimo į Lietuvą paminėjimą.

• JAV LB Centrinės Apylinkės Valdyba, per p. Steponą Nasvytį, LITUANUS žurnalui paremti paaugojo 20 dol. Už paramą akademiniis jaunimas nuoširdžiai dėkoja.

• Liet. Meno Sąjungos New York'e metiniam susirinkime dalyvavo: oper. sol. Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Gražina Matulaitytė-Rannit, Rožė Mainelytė ir Aleksas Vasiliauskas; dram.: Toska Daubaraitė-Skobeikienė, Vanda Bielkaitė-Vasiliauskienė, Kazys Vasiliauskas ir Vitalis Žukauskas; baleto: Alfa Liepinas; muzikų: Algirdas Kačanauskas ir A. Visminas; pianistų: Sofija Paleček-Levickienė, ir dailininkų: Povilas Osmolskis.

Susirinkimas padėjo senajai S-gos V-bai už sušelpimą sunkiai sirgusio S-gos nario, Operos sol. Vlado Ivanausko, kuriam S-gos pirmininkas A. Vasiliauskas ir reikalų vedėjas K. Vasiliauskas įteikė \$400.00

Naujon valdybą išrinkti: pirmininkas — Algirdas Kačanauskas, vicepirm. — Aleksas Vasiliauskas, reik. ved. — Kazys Vasiliauskas, sekr. — Rožė Mainelytė ir inž. — Alfa Liepinas.

Visais S-gos reikalais prašoma kreiptis į pirmininką Algirdą Kačanauską šiuo adresu: 211 St. James Pl., Apt. 4A, Brooklyn 16, N. Y., arba į reikalų vedėją Kazį Vasiliauską: 149 Starr St., Brooklyn 37, N. Y. Teof. GL 6-4591.

DETROIT

PAGERBKIME ATLANTO NUGALĖTOJUS

Siemut sukana 25 metai, kai S. Darius ir S. Girėnas lėktuvu Lituania perskrido Atlanto vandenyną. Savo skridimu jie išgarsino Lietuvos vardą. Apie meilę savo kraštui paliktame testamentе jis rašo: **Tau, jaunoji Lietuva, skiriame šį skridimą!**

Jie atidavė savo gyvybes taip mylimai Lietuvai ir kartu mums, todėl ir mes nors mažą dailelytę atsilyginkime ir...

prisiminkime juos.

25-ųjų metų Atlanto nugaltėjimo ir tragiško lakūnų žuvimo sukakties proga, Dariaus-Girėno klubo iniciatyva numatoma:

1. Liepos 20 dieną (sekmadienį), 8:30 val., per Am. Lietuvių Balso Klubą radiją, kalbės Dariaus-Girėno klubo pirmininkas Vytautas Ogilvis;

2. Liepos 20 dieną, 11 valandą, pamaldos už žuvusių lakūnų ir pritaikytas tam pamokslas šv. Antano bažnyčioje.

3. Liepos 26 dieną (šeštadienį), 1 v. p. p. Beechnut Grove

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

(Licensed by USSR)

MUSU SKYRIAI

116 East 7th St.
New York City
Tel. YU 2-0380

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. Tower 1-1461

11339 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOWnsend 9-3980

332 Fillmore Ave.
Buffalo 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Jūs dar spėsite persiųsti maisto produktus vasaros laikui.

Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai — sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir t.t., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audėlių, dirbtinio šilko, odų visokių rūšių, skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRA DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO RAGANŲ MEDŽIONĖS KRONIKA

PARAŠĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

parke Dariaus-Girėno klubo gegužinė-piknikas.

Dariaus-Girėno klubo valdyba maloniai kviečia visus dalyvauti.

V. Perms.

Vietos Bendruomenės apylinkės valdybą sudaro: pirmininkas — Juozas Orentas, vicepirmininkas — Kęstutis Keblys, sekretoriai — Jonas Soliūnas ir Kostas Zalnieraitis, narys švietimo reikalams — V. Lelis, socialinių reikalų vedėjas — A. Plepys, išdinininkas — A. Ancevičius, parengimų vadovas — E. Plečkaitytė, ir narys namų pirkinimo reikalams — J. Gilvydis. Pirmininko adresas: 795 Casgrain street, tel. VI 1-8797.

"Lituanus" žurnalui remti komitėtą sudaro: D. Bulgaruskaitė, V. Pajaujytė, D. Šeputaitė, M. Gilvydis, J. Kirvelaitis, J. Polikaitis ir S. Simoliūnas. Lituanus reikalų prašoma kreiptis pas Justiną Kirvelaitį, 9628 Broadstreet Ave., tel. TE 4-1941.

Inž. G. Kazlauskas, aktyvus Sporto Klubu Kovo veikėjas, persikėlė gyventi į Californiją. Kartu su juo išvyko atostogauti Californijon K. Zalnieraitis.

A. Racka, aktyvus sportininkas, birželio mėn. grįžo iš kariuomenės ir tęsia studijas Wayne universitete.

Skt. VI. Pauža skaučių vadovėms skaitė pašnekęs "Stovyklos pedagoginiai bruožai". Suičiai vadovai turtininkė J. Pečiūrienė.

New York'e įvykusiose sportininkų varžybose dalyvavo detroitiečiai: I. Černiauskaitė, B. Šimkutė, A. Špakauskaitė, G. Borėšis, J. Ruseckas ir J. Paškus.

Plaukime B. Šimkutė, A. Špakauskaitė ir G. Borėšis laimėjo pirmąsias vietas. I. Černiauskaitė ir J. Ruseckas — antrąsias. Jaunių lauko teniso antrąją vietą iškovojo J. Paškus. Nors ir tolimai kelionė jaunuosius sportininkus išvargino, bet grįžo namo visi gerąje nuotaikoje.

TORONTO

Liepos 4-6 dienomis Toronte lankėsi inž. J. Jurkūnas, St. Svedas iš Chicago ir dr. J. Mauruskas su ponia iš Clevelando. Jie buvo M. ir A. Kiršonių šeimos šventėje, su tam tikru įsipareigojimu, garbingi ir brangūs svečiai. Pobūvis, kuriame taipgi dalyvavo gen. konsulas Kanadai min. V. Gylis su ponia ir nemažai būsrys kitų torontiečių, praėjo gana jaukioje nuotaikoje.

Džiugu pažymėti, kad tuo pačiu metu šeiminko buvo sudaryta maloni proga: atseit, rasta laikas ir vieta su svečiais artimiausiu išsišnekti lietuviško gyvenimo temomis. Toks lietuviškų temų gvildenimas, reikia manyti, daug pasitarnaus tautinei minčiai stiprinti šiame žemyne.

P. V.

SKAUTAI

Ne tik Amerikos kontinentu ruošiamasi Tautinei Stovyklai, bet ir Australijoje mūsų skautų vadai planuoja pasiruošimus TS šių metų pabaigoje. Australijos rajono TS bus Mt. Marthoje, 41 mylios nuo Melbourne. Australijos TS rengimo k-jai pirmininkauja sktn. E. Pankevičius. Vadovybę sudarys stov. viršininkas vyr. sktn. B. Dainutis, pastovyklių viršininkai, spaudos ir informacijos, reprezentacijos vadovas v. s. A. Krausas, vyr. laukžavėdys jūrų sktn. A. Gabas ir ūkio vadovai vyr. sktn. P. Šilelis ir vyr. sktn. K. Kuzmickas.

Naujais trijų metų kadencijai Australijos Brolijos Rajono vadėva paskirtas sktn. V. Neveauskas. Ligi šiol šias pareigas ėjęs sktn. A. Bakaitis dėl tarnybos.

NORINTIEJI VASAROTI

savininkų Stasio Lužio ir Brutenio L. Veito vasarvietėje, kuri randasi saulėtam Cape Code, kreipiasi skandėju adresu: Colonial Inn Beach St. Monument Beach Cape Cod, Mass.

boje padiklėjusių pareigų pasitraukė.

• Jubiliejiniais lietuviškosios skautijos metais IV-jai Tautinei Stovyklai ir vėl sulaukėme specialios dainos — "Laužai liepsnoja vakaruos..." Žodžius parašė sktn. Vilius Bražėnas, o muziką — vyr. sktn. Stepas Kairys.

• Argentinos lietuviai skautai birželio 28 d. lietuvių salėje, Avellanadoje, iškilmingai atšventė Lietuviškos Skautybės 40 m. sukaktį. Spektaklyje suvaidinta Ant. Rūko 3 v. pjesė "Bulbulis ir Dundulis".

• Gegužės pabaigoje Argentinos skautų vyčių "Sarūno" būrelis buvo išvykęs 2 dienų išskylai plačiausioje pasaulyje La Platos upės deltose. Kelionė buvo nepaprastai nuotykinga ir įdomi. Plaukta valtimis po du sk. vyčius kiekvienoje. Kelionė kiekvienai valčiai buvo duotas uždavinys. Išskylautojams teko ne tik plaukti valtimis, bet vietomis patiems tempti savo jėgomis. Naktį atliktas vietos žvalgymas, kelionė ženkla. Vienas kandidatas davė sk. vyčio įžodį. Kitą dieną buvo prarastos mažojo kalibro šaudymo varžybos.

• Argentinoje veikia Europos Tautos išlaisvinti k-tas, kurį sudaro 16 tautų. Paskutiniame suvažiavime šis komitetas viso to sąjūdžio pirmininku išsivokė sktn. gen. Teodorą Daukantą. Siemet Istambule, Turkijoje, bus antikomunistinio išsilaivimo tarptautinis kongresas, kuriame minėta k-ta atstovaus sktn. gen. T. Daukantas. Pastarajam turkų tauta nėra svetima, nes ten buvo radęs prieglobstį tuoj po bolševikų revoliucijos. Iš ten grįžo į atsiuriančią Lietuvą.

Sktn. gen. T. Daukantas eina 74 metus. Jis pilnas jaunatviškos energijos. Kovodamas dėl Lietuvos laisvės, taip pat randa laiko ir skautiškajam darbui su lietuviškuoju atžalynu Argentinoje.

• Chicago Baltijos Jūros jūrų sk. tunto vadija liepos 3 d. posėdyje aptarė tunto veiklos ir Tautinės Stovyklų reikalus. Atsistatydinus tunt. E. Vengianskui, tunto vadija tapo pertvarkyta. Posėdžio dalyviams pristatyti — naujasis tuntin. v. v. A. Butkevičius, tuntin. pavaduotojas v. v. V. Macieža ir ūkio ved. sktn. G. Bubelis.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI!

LIETUVA

10 Rublių už 1—

Mokestis \$5.— iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA

KVITAS PAROPINAMAS

EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street

Newark 2, New Jersey, U.S.A.

Leista Bankų Dept.

ir apdrausta.

Skaitydami KARJ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Lietuvos teritorijos plotas

Neseniai išėjusiame VARPE yra prof. S. Kolupailos straipsnis apie įvairių autorių nurodomus skaičius, koks buvo Lietuvos teritorijos plotas ir kaip jis keitėsi ryšium su politiniais įvykiais. Autorius atkreipia dėmesį mūsų geografų (V. Viliamo, K. Pakšto, A. Bendoriaus) vartojamus skaičius, nevienodumus juose, aritmetikos klaidas. Pataisose irgi yra kai kurių neaiškumų. Pav., taisydamas V. Viliamo aritmetinę klaidą ir klaidingą Klaipėdos krašto ploto nurodymą, autorius pataisų rezultata ima ir perkelia visai ne į taisomąjį, o į kitą skaičių, kuriam nei aritmetikos klaida, nei Klaipėdos krašto plotas įtakos neturėjo. Arba, nurodęs, kad vokiečių šaltiniai Klaipėdos krašto plotą duoda 2,859, autorius pasilieka prie mūsų topografų vartoto skaičiaus 2,850, nors V. Viliamui lyg ir bandė įsiūlyti tuos 2,859.

Vilniaus krašto dviem atvejais įjungtieji plotai autoriaus matuoti planimetru iš žemėlapių. Bet kai žemėlapių tikslumas yra kvestionuojamas, tai abejotina, ar galima tuos nedidelius plotelius išmatuoti kvadratinio kilometro tikslumu. Tas preciziškumas šiuo atveju būtų pasilikti prie bent dešimties kvadratinio kilometro tikslumo suapvalintų skaičių.

Dėl tos pačios priežasties kažin ar yra prasmės "patikslinti" ir sovietinių šaltinių duodamą dabartinio Lietuvos (LTSR) ploto skaičių iš apvalaus 65,200 kv. km. skaičiaus į 65,197 (Teko matyti sovietiniuose šaltiniuose ir 65,192 kv. km.).

Prof. Kolupaila platokai sustoja ties vokiečių okupacijos metais prijungtais (paskui sovietų vėl atjungtais) plotais, bet tiesiogiu duomenų apie jų dydį neturi. Tas trumpalaikis prijungimas yra epizodinės reikšmės ir, atrodo, paliktinas specialinėms studijoms. Šiaip jau jis tik be reikalo komplikuoja Lietuvos teritorijos keitimais vaizdą.

Dabartiniais praktikos reikau-

lams, sau naudoti ir kitiems pa-informuoti, svarbūs šie momentai: 1923-38 metų faktiškasis Lietuvos plotas, Klaipėdos krašto plotas, Vilniaus krašto dviem atvejais prijungtų sričių plotai, dabartinis plotas ir visų kitų laikų ploto santykis su dabartiniu, išreikštas procentais, skaitant dabartinį plotą 100. Toki duomenys yra svarbūs, lyginant dabartinių laikų statistikos duomenis su nepriklausomybės laikų duomenimis.

Tie įsidėmėtinieji skaičiai bū-

	kv. km.	kv. mylios	%
1) Klaipėdos kraštas	2,850	1,100	4.4
2) Vilniaus kr. I priedas	6,880	2,656	10.6
3) Vilniaus kr. II priedas	2,650	1,023	4.0
4) Lietuva 1938 metais	55,670	21,494	85.4
5) Lietuva 1939 m. vasarą	52,820	20,394	81.0
6) Lietuva nuo 1939 pabaigos	59,700	23,050	91.6
7) Plotas nuo 1940 m. rudens	62,350	24,073	95.6
8) Plotas dabar	65,200	25,174	100.0

Praktiška tos lentelės (procentinio palyginimo su dabartiniu plotu) nauda neabejotina. Pavyzdžiui, dabar skelbama,

kad Lietuvoje bendro lavinimosi ir specialiose vidurinėse mokyklose mokosi 424,000 moksleivių, bet apie 30,000 mokslo metų eigoje "nubyrą" (1957-58 mokslo metų duomenys), tad lieka apie 394,000. 1939-40 mokslo metais tokiose pačiose mokyklose buvo 367,000 mokinių, arba 93.1% dabartinio skaičiaus. Bet teritorija tada buvo tik 91.6% palyginus su dabartine. Jeigu gyventojų tankumas būtų pasilicęs tas pats, tai tas skaičius rodytų, jog dabar mokyklų lankymas bent pusantro nuošimčio sumažėjęs. Tik jeigu gyventojų tankumas Lietuvoje būtų sumažėjęs (o taip, herods, ir yra), tai dabartinis moksleivių skaičius sakytu,

	kv. km.	kv. mylios	%
1) Klaipėdos kraštas	2,850	1,100	4.4
2) Vilniaus kr. I priedas	6,880	2,656	10.6
3) Vilniaus kr. II priedas	2,650	1,023	4.0
4) Lietuva 1938 metais	55,670	21,494	85.4
5) Lietuva 1939 m. vasarą	52,820	20,394	81.0
6) Lietuva nuo 1939 pabaigos	59,700	23,050	91.6
7) Plotas nuo 1940 m. rudens	62,350	24,073	95.6
8) Plotas dabar	65,200	25,174	100.0

jog mokymasis gal yra šiek tiek suintensyvjėjęs. Bet gi nuo 1939 metų jau yra praėję 19 metų!

Nekultūrininkas protestuoja...

Užbėga anądien pas mane toks geros valios tautietis ir pirman žodinis:

- Protestuokim!
- Kas? Prieš ką?
- Nagi mes, nekultūrininkai, prieš tuos, atsiprašant, kultūrininkus!
- Palauk, kaip gi čia dabar...
- Tu negi jų partijos?
- Kokios partijos?
- Na, ne tu, kultūrininkų?
- Nnežinau, kaip čia pasakius...
- Koks čia "nežinau"! Poveikslų nepieši? Ne. Eilių, romanų nerašai? Ne. Solo nedainuoji, fortepijonu negroji? Ne? Bažnyčių neprojektuoji, vitražų nedarai? Ne. O apie smūkelius ką nors nusimanai? Irgi ne. Na, tai koks gi tu kultūrininkas!
- Na taip, bet...
- Koks čia tau "bet"! Jeigu žioplinėji po parodas, kuriose nieko nesupranti, eini į koncertus, apie kuriuos paskui klausaisi, ką kiti pasakys, tai jau manai, kad čia didelis daiktas? Arba, va, knygy lentyną prisipirkai, laikraščiais apsikases sėdi, paveikslą ant sienos pasikabinai — tai čia tau jau ir kultūrininko diplomai? Tik įsivaizdavimas!
- Pala, pala, koks gi čia įsivaizdavimas?
- Paprasčiausias įsivaizdavimas, kad neva seki kultūrinį gyvenimą, kad palaikai, kad atlieki patriotinę pareigą, arba kaip dabar sako, esi, jeigu dar ne

ambasadorius, tai jau mažiausia koks nors kultūros "atašė"... Ir, žinoma, dar priešokom rašinėji kokius diletantiškus straipsnelius! Tiesa, ne. Tu daugiau prie politikos... Ir gerai. Tai reiki, tu tikrai nekultūrininkas. Jie politikuojančių tai jau visiškai nepripažįsta.

— Haibola, kavos?

— A, vistik... Duok geriau haibolą.

Po gurgėnių kaimynas jau ima ramiau dėstyti.

— Žiūrėk. Kur gi čia teisybė.

Imkim pavyzdį. Dailininkas. Arba gali būti ir dainininkas, ma-

Būrelis tautiečių, svečiuose pas p. Ed. Voronecką, nuosavoje jo viloje prie Bodensee, Vokietijoje. Ponas Ed. Voroneckas (stovi viduryje) prieš metus išlošė pusę milijono DM, įsteigė Koelne elektros-radio reikmenų parduotuvę, įsigijo čia matomą vilą. Džiugu, kad mūsų tautietis taip gražiai susitvarkė ir gyvai domisi lietuviškais reikalais, ta proga užsisakydamas Dirvą.

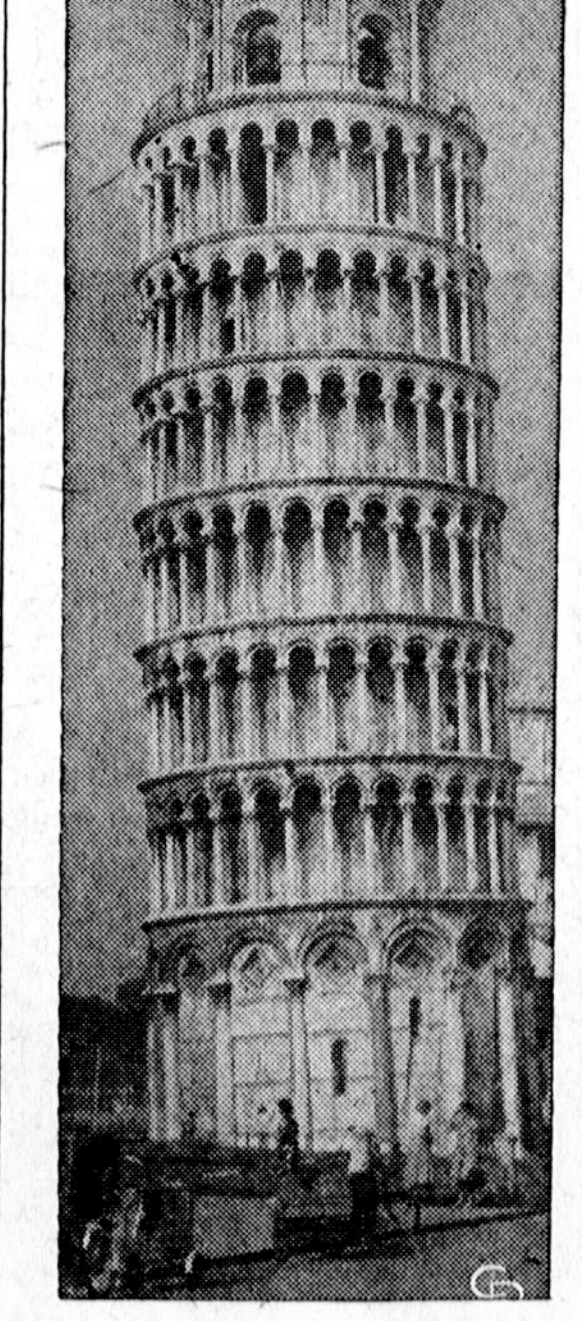
žas skirtumas, tik viena raidė. Aš čia kalbu, taip sakant, abstrakčiai, kaip modernus dailininkas... Ir vėl dailininkas, kad tu kur surūgtum! Na, tegu bus ir dailininkas, man vistiek. Jis — tai jau kultūrininkas! Visi turim juo domėtis. Ir paveikslus pirkti. Tegų visiems ir nebūtina pirkti, bet negi būsi naminis šernas... Reikia, kad atsirastų nors puskaip gerbėjų. Tai yra, pirkėjų. Nepatogu pasirodyti, kad neišmanai. Išeis, kad kultūros neremi. Dainuoja — lėk klausyt. Vaidina — žiūrėt. Knygą išleido — pirkti!

— Tai ko gi tu čia dabar pyksti? — klausiu gavęs progos įterpti. — Ar čia kas bloga būti, taip sakant, kultūros vaisių vartotoju?

— A, aš negi dėl to. Aš tik dėl neteisybės. Tu tik pagalvok: aš, paprastas nekultūrininkas, privaiau, suprantu — pri-va-lau viskuo domėtis, gėrėtis ir, kaip sakai, var-to-ti! Paprastai kalbant, pirkti. Jeigu ne, tai aš jau ir nebe patriotas, ir nebe lietuvis, ir beveik menkas net žmogus, o tiesiog kultūros dusintojas!

— Betgi niekas tavęs neverčia būti dusintoju?

— Taigi, neverčia. Žinoma, neverčia būti dusintoju, bet tuo nuolatiniu rėmėju tai galima sakyti, kad jau ir verčia, reikalauja. Bet kodėl, po šimts pykčių, jie, tie kultūrininkai, patys tai gali nesidomėti nieku kitu kaip tik savim, ir jų niekas nevadina nei nelietuviais, nei nepatriotais, nei kultūros dusintojais! Va kur neteisybė, šaukianti keršto aukštybė! Nagi tu tik pasižiūrėk į tokį ti-krą kultūrininką, menininką — kūrėją, rašytoją — poetą, dainininką ar dailininką — man vistiek, aš gi imu abstrakčiai, nors, jei nori, galiu ir konkrečiai... Ar jis prenumuoja bent vie-ną laikraštį? Gal kokį vieną, o gal ir ne... Jeigu, sakysim, jis dailininkas, ar tu gali su juo pasikalbėti apie mūsų lietuvių muziką, sakysim, kompozitorių, dainininkų, instrumentalistų laimėjimus, darbus, rūpesčius?

Pizos miesto tėvai susirūpino visame pasauly garsaus bokšto gelbėjimu, nes jo viršus praeitais metais pasviręs į šalį dar 1 milimetrą. Bokšto pasvirimas siekia apie 14 pėdų.

Brolyti, jis gi dažniausia nieko apie tai negirdėjo, kaip pats atkakliausias nekultūrininkas, kultūros dusintojas! Jam tas nesvarbu ir neįdomu! Arba, pabandyk tu su tokiu kultūrininku pasikalbėti apie literatūrą! Juokai! Juk jis nėra matęs naujos lietuviškos knygos jau keletas ar ke-liolika metų! Pas grafiką tai gal dar rasi nors tas, kuriems jis viršelius piešė, — gavo iš leidėjo. O paveikslų pas jį, manai, daug? Savų — žinoma! O kiti dailininkai — kam jie jam reikalingi? Jam neįdomu... Tu, va, nenori būti laukinis, savaitės algą ar daugiau vien laikraščiams išleidi. O tu rasi laikraštį pas jį? Gal iškarpy, kur apie jį rašo, ir tos pačios išsikirtos pas koki nekultūrininką kaip tu, kuris spėja nespėja paskaityti, bet, at-seit, remia spaudą. Tu tik pagalvok: anądien vienas toks kultūrininkas klausia — mane, aišku nekultūrininką, — girdi, ar negalėtum surašyti jam, kiek ir kur yra lietuviškų laikraščių — jis kažin ką išleido, ar rengia, nori, kad visi laikraščiai parašytų! Ką tu jį tai? Ar šitoki kultūrininkai pajudina pirštu, ar jie solidarūs su visais palaikyti visą kultūrinį gyvenimą, išskyrus tą, ką jie patys daro? Kodėl jie domisi tik savim, o aš turiu branginti ir remti viską! Kodėl man negana domėtis savo medelių sodinimu ir karpymu? Ką, ar tai ne kultūra?

Tyla... Po poros gurgėnių suabejoju: — Argi tikrai taip ir yra?

DARIAUS-GIRĖNO 25 METŲ SKRIDIMO SUKAKTIS

1933 m. liepos 17 d., prieš 25 metus, mūsų lakūnai kpt. Steponas Darius ir lttn. Stasys Girėnas nepaprastai nustebino visą pasaulį, drąsiai pakildami menku lėktuvu iš New Yorko kelionei be sustojimo per Atlantą į Kauką. Nedaugelis buvo įtikėję, kad jie tikrai skris, ir dar mažiau buvo tikinčių, kad jie pajėgs nugalėti Atlanto audras mažu, neturintį pakankamų įrengimų, lėktuvu.

Darius ir Girėnas niekuomet nesvyravo. Jie pilnai pasitikėjo savo žiniomis ir patyrimu bei nepalaužiama drąsa. Jie skrido tiksliai, be mažiausių nukrypimų, kaip liudija žinovai. Jie vienu momentu visam pasauly taip išgarsino lietuvių tautą ir Lietuvos valstybę, kaip niekas kitas anksčiau arba vėliau iki šio laiko. Jie aiškiai įrodė, kad lietuvių tauta turi drąsių siūnų su giliu žinojimu, mokančių ir galinčių aukotis tautos garbei. Savo drąsa ir pasižventimu Darius ir Girėnas iškėlė lietuvių tautą į pačias aukštumas.

Deja, prie pat Lietuvos slenkstio, nugalėję visus sunkumus, tragiškai žuvo. Jų žuvimo pat-

— Na, ne visi... — nusileidžia kiek aprimęs svečias. — Bet kaip mane gyvą čia matai, jeigu kas surinkty statistiką, kiek gi tie mūsų patentuoti kultūrininkai domisi, — nesakau remia, o tik domisi — kitomis kultūros sritimis šalia savo specialybės, ai-ai-ai, koks būtų skandalėlis... Tai va, aš ir sakau: Jūs, po šimts pykčių, mums, nekultūrininkams akis badot, kad sumaterialėjom, į savo asmeninių reikaliukų daržely užsidarė, nesidomim, ne-remiam, kad dėl mūsų apsilaidmų kultūra dūsta, — o jums patiemis tai neprivalu snapus išskisti iš siaurų, nors ir labai kultūringų kiutų? Ar jums nepirvalu domėtis visu kultūrinio gyvenimo nors panašiai, kiek domisi tie atgailos ožiai nekultūrininkai? Aš protestuoju prieš tuos pamokslininkus, kurie tik kitus moko! Pamanykit tik, girdi, poetikavimas, partijos, savimeilė žudo kultūrą! O įsižiūrėjimas vien tik į s a v o meną — ar tai ne super-partiškumas, ar tai ne savimeilė? Žinoma, sakyčiau, šimts jų nematai, tesizino, tik negaliu pakęst tos neteisybės!

Jau trečių haibolų dugnai būdavo nebegiliai, o vis dar tebekalbėjom apie "juos", apie šokių ir anokių kultūrininkus... Pamaužu atradom ir geresnių, beveik jau atradom ir kaip tuos tik savim tesidominčius pateisin-ti — žinai gi: "a, tie menininkai..." Ir prisiminėm pagaliau išmintingą pasakymą: "Nėr teisybės ant svieto, — ir nereikia!"

Protesto pareiškimas liko nepasirašytas... —bkn.

slaptis iki šios dienos dar nėra išaiškinta. Jie žuvo, tačiau jų dvasia ir po 25 metų yra gyva, ir jų didvyriškas žygis bus minimas su aukščiausią pagarba ir padėka, kol lietuvių tauta gyvos.

Šmet Dariaus ir Girėno istorinio skridimo į Lietuvą 25 metų sukaktis bus minima liepos 20 d. 3 val. p. p. prie jiem pastatyto paminklo Marquette parke, Čiurinėji pakankamų įrengimų, lėktuvu.

Gausiame ir spalvingame parade dalyvaus JAV armijos, laivyno ir ir marinių vienetai su kariniais orkestrais ir pirmą kartą jį įsiųjęs moterų karinis korpusas. Taip pat dalyvaus miesto policijos ir ugniaesių komandos, Amerikos legio lietuvių Dariaus-Girėno ir Don Varno Postai vadovaus paradui, talkininkaujant kitiems vietos postams. Orkestrai gros visą eisenos laiką. Reikšmingą parado dalį sudarys mūsų skautai-tės, šaulių būrys ir taip pat pakviestos birutietės. Ponios ir panelės, turinčios lietuviškus kostiumus, prašomos dalyvauti, įsijungiant į birutiečių grupę. O nešamų vėliavų — Amerikos, Lietuvos, postų, karinių vienietų, skautų ir kitų organizacijų bus visos miškas. Tai bus nepaprastai įspūdinga eiseną, kurią kiekvienas privaleitų pamatyti.

Prie Dariaus-Girėno paminklo 3 val. bus įdomi, įvairi ir trumpa programa. Pakviestas vyksu-pas V. Brizgys invokacijai pasakyti. Lietuvos konsulas Dr. Petras Daužvardis tars įvadinį žodį. Pagrindinei kalbai pasakyti iš Washingtono specialiai atvyksta Juozas Kajeckas, dabar einąs Lietuvos Respublikos pasiuntinio pareigas. Tai bus jo pirmūnis viešas pranešimas Chicagoje. Tarptautinės politikos klausimais įdomią kalbą pasakys JAV kongresmanas Alvin Edward O'Konski iš Wisconsin, taipgi specialiai atvykęs į šį minėjimą. Jis yra ugningas kalbėtojas ir visą laiką kovojas prieš komunizmą, gindamas pavergtas tautas. Jį pristatys trečio distrikto kongresmanas Emmet F. Byrne. Gi meninę programą dalį atliks milžiniškas jungtinis choras, sudarytas iš visų Chicago lietuvių chorų. Tai pirmas atsitikimas, kad visi mūsų chorai dalyvauja šitokiame minėjime. Tikrai bus ko paklausti.

Dariaus-Girėno 25 metų Skridimo Sukakties Minėjimo Komiteto vardu, kaip jo pirmininkas, širdingai kviečiu visus lietuviškus gausiai dalyvauti liepos 20 d. 3 val. p. p. iškilmėse. Gausiu atsilankymu parodysimė mūsų didvyriams atitinkamą pagarbą bei tikrą įsipareigojimą šventajam Lietuvos laisvinimo reikalui.

Dr. S. Biežis, Komiteto Pirmininkas

P A S A K A

BALYS GRAZULIS

(8) Kai tą, gegužės mėnesio penkioliktosios dienos, rytą ponas Goldas atėjo į darbą, Petras jau jo laukė prie lifto.

— Ponas Goldai, ponas Goldai! — prie pono Goldo bėgdamas, šaukė jaunuolis. — Aš laimėjau, ponas Goldai!

— Iš tikrųjų? — nuosirdžiai šypsodamas klausė ponas Goldas. — Sveikinu, sveikinu! — Jis mėgino valdytis, norėjo būti ramus ir šaltas, o negalėjo užgniaužti susijaudinimo. — Eime! Čia ne vieta kalbėti. Žioplų minia mus stebi, — traukdamas Petrą į liftą, kalbėjo ponas Goldas.

— Mes taip jums dėkingi, ponas Goldai! — neiškentusi įsikišo Angelė. Šį rytą ponas Goldas jau buvo toks mielas, kad norėjosi jį išbučiuoti.

— Ponas Goldai! — meiliai akimis glamonėjo Angelė.

— Vieni niekai, panele Angele. Aš juk ne už dyką, žinot, — gynėsi ponas Goldas.

Ir kiekvieną kartą, Petrui mėginant prasi-žiūti, nukirsdavo; — Ramiai! Ar norit, kad kas sužinotų?

Isakęs sekretorei netrukdyti, ponas Goldas užsidarė su Petru savo kabinete.

— Sėsk, nusiramink, prašau, — sodindamas Petrą, ramino ponas Goldas, o pats virpėjo nekantrumu.

— Taip. Gerai. Labai džiaugiuosi, kad pavyko! Na, koks atsakymas? — nenoromis jam ištrūko. Norėjo palengva, neučiomis ištraukti ir neišlaikė.

— Viskas taip, kaip jums sakiau — sargai miegojo ir durys buvo neužrakintos, — karštai pradėjo Petras. — visai taip, kaip įsivaizdavau! Ir kambarys tas pats — viskas, iki smulkmenų! Ponas Goldai, aš ir dabar dar nesu tikras, ar tai nebuvo sapnas...

— Gerai, gerai! Nesvarbu... Koks atsakymas, sakyk? — pono Goldo nekantrumas pykčiu prasiveržė.

Dabar Petras pakėlė akis į poną Goldą.

Žiūrėjo į jį sumišęs ir išsigandęs. Tokio to jis nesitikėjo ir tokio pono Goldo jis nebuvo matęs.

— To aš negaliu pasakyti, — nuleisdamas galvą sušnabždėjo.

— Negali? Kas per kvailystės! Aš turiu žinoti! Sakyk! — niršo ponas Goldas.

— Aš negaliu... Jūs žinot, kad tai paslaptis, ponas Goldai. Aš negaliu jos išduoti, supraskit! — maldavo jaunuolis.

— Nekalbėk kvailysčių! — suriko ponas Goldas. Suriko ir staiga tyliai nusikeikė. Žinojo, kad ne taip pradėjo ir dėl to pyko. Ap-sisuko, perėjo per kambarį, mėgino susivaldyti. Visas valios jėgas įtemps, tramdė savo įniršį. Ir kai grįžo prie Petro, jau šypsojos ponui Goldui įprastai šypsena.

— Atleisk už toną. Neturėjau taip kalbėti. Ir aš susijaudinau. Net gėda, lyg jaunuolis. Abudu jaudinamės, protą pametę. Na, užteks jausmų, kalbėkim apie reikalą ramiai, kaip protingi žmonės. Visai suprantu, kad tai didžiausia paslaptis ir gerbiu jūsų norą ją apsaugoti. Taip ir reikia! Tačiau, ta paslaptis ne tavo vieno. Ji priklauso mums abiems, abudu ją visomis jėgomis saugosim.

— Aš negaliu, ponas Goldai, tikrai negaliu, — vos neverkdamas spyrėsi Petras.

— Na, na, nusiramink. Pagalvok. Sakai, negali man pasakyti. Jei tu negali, tai kaip aš galiu duoti pinigų, nežinodamas ar tai tiesa?

— Bet aš žinau! Tiesa, ponas Goldai!

— Gal ir tiesa. Aš tikiu, kad taip. Bet aš turiu žinoti, turiu pats spręsti. Juk mano pinigai.

— Suprantu, ponas Goldai, tikėkit, bet negaliu jums pasakyti. Nėgalima, negražu būtų... Nėgalima, negalima! — šaukė Petras.

Pono Goldo kantrybė ir vėl nutrūko. Jis griebė Petrą už pečių, purtė ir šaukė:

— Tu lauzai susitarimą! Aš turiu lygią teisę su tavim atsakymą žinoti. Pirmą teisę, nes mano pinigai. Tu tik įrankis, suprantai!

— Jis rėkė, draskė Petrą lyg pamišęs, o vistiek žodžio iš jo neišgavo. Išgąsdintas Petras lyg vėžlys savo kiaute užsidarė.

Negalėdamas to kiaučio pralaužti, ponas Goldas griebė telefoną ir į jį suriko:

— Pašaukit panelę Angele. Skubiai!

Po valandėlės atbėgo Angelė. Tik jai įžengus, ponas Goldas ją užpuolė:

— Panele Angele, jūsų brolis lauko susitarimą. Sutarėm, kad jis sužinos ir pasakys man, o aš tada išašysiu čekį. Dabar jis atsisako pasakyti! Paveikite jį, išaiškinkit, kad paslapties neatidengęs pinigų negaus.

— Ponas Goldai, aš negaliu to daryti, — virpėdama iš baimės atsakė Angelė.

— O aš negaliu pinigų duoti, — rėžė ponas Goldas.

— Bet jums nereikia žinoti. Jis žino ir to užtenka, — atgaudama pusiausvyrą kirtosi Angelė.

— Man to neužtenka. Taip kvailai aš biznio nevedu. Jei tikėčiau kiekvieno kvailio žodžiu, seniai būčiau į ubagus išėjęs. Gerai, nenorit — nereikia. Iš savo pusės aš su jumis baigiau.

— Ponas Goldai! — pašoko Petras.

— Petrai! — sudraudė jį Angelė. Ir atsisukusi į Goldą: — Reikiška, jūs atsisakot. Kągi, teks kitur pinigų ieškoti. Ir nemanykit, kad mes jų nerashim. Eime, Petrai.

Ji tikėjosi, kad ponas Goldas rėks ir keiks ir dar derės, tačiau ponas Goldas tik nusišypsojo ir ramiai, bet įsakančiai tarė:

— Palaukit. (Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

(Atkelta iš 1 psl.)

menės idėjai. Galima turėti savo nuomonę, gal galima savo nusi-statyme suakmenėti, bet kam reikia nekultūringus mostus rodyti kongresui, kuris skaitomą rezoliuciją priėmė, o tuo pačiu mostagutoją palaikė negudria paklydusia avimi.

Dr. P. Grigaitis įsikando cigarete į dantis ir vis taikėsi brėžti degtuką tada, kai buvo giedamas Tautos Himnas. Visa laimė, kad degtukas neįsijiežė, bet ne jau buvo, kad Tarybos sekretorius cigaretės iš dantų neišėmė iki Himno pabaigos. Kas dabar pasakys, ar Dr. Grigaitis, Himną giedant, tyčia su cigarete žaidė, ar jis tai padarė, nuovargio slegiamas.

Rezoliucijas, kurias kongresas visais balsais priėmė, skaitė prel. J. Balkūnas, tikrai veikli, toleranti ir šviesi kongreso asmenybė. Visų pirma, jis perskaitė kongreso deklaraciją — žodį pavertė Lietuvai, Amerikos lietuviams, JAV vyriausybei ir ALTo. Kongresas savo valią išreiškė šiomis rezoliucijomis: ALTas sudaro komisiją statutui peržiūrėti ir rotaciniam pirminkavimui apsvarstyti; ALTas reikalauja apyskaičių iš lėšų, jo teikiama Lietuvos laisvinimo institucijoms; kitam kongresui ALTo narių pranešimai pateikiami raštu; raginama dalyvauti Liet. Bendruomenės pasauliniame seime New York'e; Lituanus žurnalas remtinai lėšomis ir raštais; pasirūpinama, kad JAV mokyklų vadovėliuose būtų teisingai nušviesta Lietuvos istorija ir geografinė.

Be deklaracijų ir rezoliucijų, visais balsais priimti sveikinimai JAV prezidentui D. D. Eisenhoweriui, valst. sekretoriui J. F. Dulles ir padėkos laiškas visiems senatoriams ir kongresmanams, kurie asmeniškai kongresą pasveikino. Bostono arkiv. R. Cushingą pasveikino delegacija, susidedanti iš vysk. V. Podolskio, kun. kleb. P. Virmauskio ir inž. A. Rudžio.

Reikia labai paabėjoti, ar visos kongreso priimtos rezoliucijos pataikė į buv. Tarybos prezidiumo narių širdis. Tačiau kongresas visais balsais pasisakė už apyskaitas iš ALTo skiriamų lėšų kitoms laisvinimo organizacijoms, už ALTo narių pranešimus raštu kitame JAV lietuvių kongrese ir pan. Tos rezoliucijos yra Bostono vykusio liet. kongreso didžiausias laimėjimas. Nesvyruojant pasiryžta eiti reformų keliu, tad reikia laukti, kad naujoji Amerikos Lietuvių Taryba pasistengs tas reformas nedelsdama įgyvendinti.

ALT'o rinkimai šiame kongrese dar vyko sena tvarka. Grupės susitarė užkulis, nominacijų komisija A. Aleksio lūpomis pavardės pranešė, o kongresas tik paplojo. Į naująją Amerikos Lietuvių Tarybą deleguojami šie 4 grupių atstovai:

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos — inž. E. Bartkus, Dr. St. Biežis, T. Blinstrubas, J. Gin-kus, A. Lapinskas, Dr. B. Nemickas ir A. Trečiokas;

Liet. Tautinės Sandaros — J. Arlauskas, A. Devenienė, St. Gegužis, J. Pajaujis, K. Jurgeliūnas, M. Vaidyla ir J. Verbalis (nei vieno naujo nario);

Liet. Socialdemokratų Sąjungos — K. Balkus, S. Bredes, Dr. P. Grigaitis, B. Kėblaitienė, T. Matas ir S. Michelonas (nei vienas narys nepakeistas);

Liet. R. K. Federacijos — prel. J. Albavičius, A. Aleksis, prel. J. Balkūnas, E. Pauragienė, inž. A. Rudis, Dr. V. Šimaitis, ir Dr. V. Vygantas (du paskutiniai bus nauji Tarybos nariai);

Susiv. Lietuvių Amerikoje — P. Dargis, Dr. J. Vinikas, E. Mikuziūtė (be pakeitimų);

L. R. Kat. Susivienijimo — kun. J. Boll (Baltusevičius), V. Kvetkas ir L. Šimutis (be pakeitimų).

Viso į ALT'ą įėjo 34 nariai, iš kurių 5 yra nauji. Sveikintinos tos grupės, kurios ryžosi ALT'ui

įvesti naujų ir jaunų veidų.

Amerikos Lietuvių Kongreso birželio 28 d. rytą surengtais pusryčiais ALTo pirm. L. Šimučio garbei pasveikino Bostono meras J. B. Hynes. Pusryčiuose dalyvavo apie 120 kongreso atstovų, tik, deja, nepasirodė patys vašių šeimininkas. Pusryčių metu Massachusetts valst. gubernatoriaus F. Furcolo vardu kongresą sveikino jo atstovas. Burmistro vardu L. Šimučiai dovana įteikė adv. J. Grigalų.

Kongresas baigtas birželio 28 d. vakare Statlerio iškilnių salėje surengtu pobūviu, į kurį atsilankė apie 400 kongreso dalyvių ir Bostono lietuvių. Banketo programai vadovavo adv. J. Grigalų. Pobūvyje trumpą žodį tarė sen. John Kennedy. Jis prisiminė, kad 1939 m. lankėsi Lietuvoje ir linkėjo, kad lietuvių tauta netrukus atgautų laisvę.

Mass. gub. Foster Furcolo pareiškė, kad amerikiečiai nenurims, kol Lietuva bus išlaisvinta. Čia pat perskaitytas Bostono arkiv. R. Cushingo sveikinimas ir Amerikos Darbo Federacijos pirm. G. Meany telegrama. Be minėtų, pobūvyje dar kalbėjo vysk. V. Podolskis, L. Šimutis tarė žodį pavertęs lietuviams ir seserims, o min. J. K. Jacek ilgesnį kalbą aptarė Lietuvos laisvinimo bylą ir pabrėžė, kad JAV užsienių politika sutampa su mūsų siekimais.

Pobūvio meninę programą suįsijautimui ir pasisėkimui atliko sol. S. Daugėlienė, buv. Vilniaus operos sol. St. Liepas, komp. J. Gaidelis, broliai Strolis ir O. Ivaškiene vadovaujama tautinių šokių grupė.

Banketas baigtas vysk. V. Brizio invokacija ir Lietuvos Himnu. Žymesnės kongreso kalbos buvo įrašytos į Amerikos Balso juosteles ir bus perduotos per radiją į Lietuvą. Tuo darbu rūpinosi iš Washingtono atvykę J. Laučka ir A. Petrutis. Kad kongresas buvo sėkmingas ir gerai iš anksto organizuotas — nuopelnai tenka ALTo Bostono skyriui, kurio valdybą šiuo metu sudaro pirm. A. Matjoška, vicepirm. K. Mockus, sekr. J. Sonda ir inž. J. Arlauskas.

JAV lietuvių ketvirtosio kongreso žodis tartas. Jis žinomų veikėjų nuopelnų neneigė, bet buvo drąsus ir ryžtingas pasisakymas už reformas ir Lietuvos laisvinimo veiklos pagyvinimą. Tai gairės, kurių įsakmiai turėtų laikytis naujoji Amerikos Lietuvių Taryba. B. K. S.

Lietuviai inžinieriai ir architektai

Šiuo pavadinimu redaguojamas didžiulis kultūriniai-istorinis lietuvių inžinierių ir architektų šeimos veiklas jau pradėtas spausdinti Tėvų Pranciškonų vienuolyne spausdėjuje, Brooklyn, N. Y.

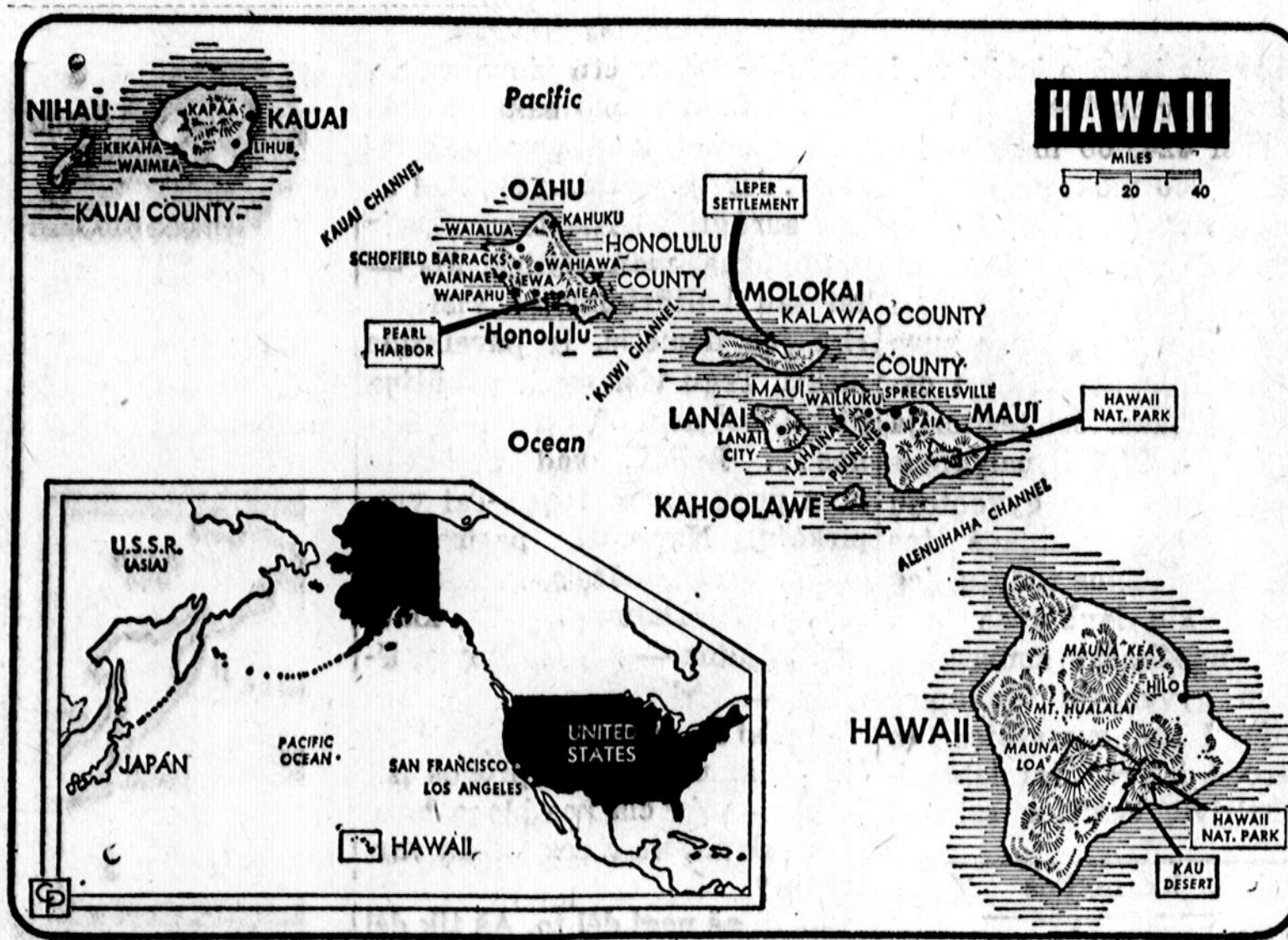
Veiklas pradėdamas liet. inž. ir architektais kovotojai ir žuvusiais už Lietuvos ir kitų tautų laisvę nuo 1792 metų.

Toliau aprašoma inžinierių valstybinė ir kūrybinė talka Lietuvos Nepriklausomybės atstatant, administracines įstaigas organizuojant, krašto apsaugą stiprinant, pramonės įmones kuriant, susisiekimo kelių, miestų ir žemės ūkio statybą vykdanč.

Pateikiama technikos mokslų mokymo eiga bei pažanga Lietuvos aukštosiose ir aukštesniosiose mokyklose, Vilniaus Akademija (1799) pradedant ir dabar veikiančią Kauno Politechnikos Institutą baigiant. Čia duodama ir Vokietijoje veikusių technikos mokymų apžvalga.

Dar toliau: liet. inžinierių, architektų, techniku, matininkų, kultūrtechnikų ir studentų techninių organizacijų veikla Lietuvoje, o ir organizacijų bei virš 1000 liet. inžinierių ir architektų laisvajame pasaulyje visokeriopa veikla bei jų periodinė spauda.

Suregistruota inžinierių ir ki-

Aliaskai tapus 49-ja Jungt. Amerikos valstybe, Havajai taip pat suaktyvino pastangas įstoti į JAV šeimą.

AR PASISEKĖ NURAMINTI PRANCŪZIJOS MAIŠTININKUS?

(Atkelta iš 1 psl.)

radimu", yra labai santūrus ir šaltas.

Dar tebedūdamas Lyono atstovu parlamente, jis pradeda grįžti prie mokslinio darbo ir vėl iškeliama Meksikonai kurti naujų teorijų apie aztekų piramides. Vos tik grįžus, Mendes-France jį įkalba perimti gubernatoriaus postą Alžire. Paskyrimas nebuvo labai sėkmingas. Alžiro prancūzai įtarė jį turint per daug liberalinių idėjų. Jo reformos planas, daug toliau ejęs, negu šiemetinė Viešųjų Saugumo komitetų programa, buvo sutiktas

tų lietuvių išradimai, techninių mokslo sričių knygos bei straipsniai ir kitos informacinės žinios.

Patiekiama mirusiųjų ir žuvusių inžinierių, architektų ir technikų nekrologai, 1945 metais pradedant.

Kai kurioms veikalo apžvalgoms dar trūksta šių svarbių žinių, t. y. apie: Aukštesniasios technikos mokyklas Vilniuje ir Schwaebisch Gmündėje; Lietuvoje veikusias: kultūrtechnikų — matininkų; techniku (Kauno ATM baigusių) ir studentų techniku (STD) organizacijas. Reikalingas ir švietimo Valdybos potvarkis, pagal kurį buvo pavesta ATM Kaune, AKGM Kedainiuose ir Aukštųjų Karininkų kursų technikos specialybės baigusiems suteikti inžinieriaus vardą. Taip pat būtų gera gauti VDU Technologijos fakulteto, ATM Kaune ir AKGM Kedainiuose pilnos mokslo programos.

Spausdinimo metu minimalinė ir vienkartinė veikalo prenumerata iki 1959. I. 1 — 3 doleriai, o nuo šios datos 5 doleriai. Visus mielus inžinierius, architektus ir technikus prašoma paremti veikalo išleidimą, siunčiant prenumeratą, aukas, aukščiau minėtas trūkstantis žinias ir trumpas biografijas šiuo nauju adresu: Mr. K. Krulikas, 93-11 114 Street, Richmond Hill 18, N. Y., U. S. A.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atspausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletenus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu. DIRVA — 1272 East 71 St. Cleveland 3, Ohio Tel.: HE 1-6344

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humoro-kritikos žurnalą

PELĖDA

Išsina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn. Rašykite dar šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

IR TAIP GYVENIME BŪNA...

Viena Texas namų statymo įmonė koridariuose įrengia vandens šaltinius ir elektra operuojamas langų užuolaidas.

Viena Kalifornijos įmonė savo darbo kalendorių taip sutvarkė, kad visi darbininkai gauna pilnai apmokamus aštuonius savaitgalius po tris dienas ir keturius savaitgalius po keturias dienas.

Vienas Oklahomos bankas atspausdino čekius ant pašto atviručių. Parašė, pasirašė ir į pašto dėžutę.

Chicagoje vienas garažas paskelbė, jog kiekviena mašina, trumpesnė kaip 14 pėdų, moka 15% mažiau už pastatymą.

Harvardo universiteto fizikai pagamino snagį, kurios skersmuo lygus 4 coliams.

Pennsylvanijos universiteto mergaičių miegamosiose įrengta keletas kambarių auksinės spalvos. Juose bus apgyvendintos raudonplaukės studentės.

Ohio gyventojas pritaikė laivakrodžiui apyranę, kurioje galima įdėti užrašų juosteles.

jama, kad tūkstantis ar pora parašutinių, pakilusių iš Alžiro, galėtų per kelias valandas perimti savo valdžion visą Prancūziją.

Todėl aišku, kad De Gaulle turėjo rimtai skaitytis su jais, ar su už jų stovinčių dešiniųjų ekstremistų reikalavimais. Jis pakvietė Jacques Soustelle į vyriausybę, bet ar ilgam juos apkrūnins, tuo tarpu sunku pasakyti.

Kalifornietis sugalvojo pridėdamas kelnų atlanus. Lyjant patogu ir praktiška juos nusimti.

Albany miesto gyventojas išrado prietaisą, kuris sukelia triukšmą, jei automobilio savininkas lipa iš mašinos neišjungęs rakto.

Iowa telegramų agentūros siuntinys pristatė dainuojančią telegramą, kuri buvo adresuota šuneliui.

I Rochesterio policijos įstaigą įjėjęs vyras prisipažino, kad jis pavogęs 114 centų. Policijai užklausus, kodėl jis prisipažįsta, gautas toks atsakymas: "Kurgi aš galiu nuvažiuoti su doleriu ir 14 centų?"

Vienoje Kalifornijos šeimoje buvo paprotys mergaitei padovanoti po 100 centų kiekvienos gimimo dienos proga. Sulaukusi 15 metų savo visų metų dovanas, 1500 centų, ji atidavė labdarystei.

Vienas Ohio berniukas pakojo mokyklos statybai 100 dolerių, surinktų po centą, kuriuos buvo sutaupęs nešiodamas laikraščius.

Chicagoje iš vienos automatų bendrovės vagys išnešė 280 svarų grobį. Ten buvo 3,350 dolerių po centą.

San Francisco miesto teisme moteris reikalavo skyrybų, nes, girdi, vyras kiekvieną savaitę duodas jai 10 dolerių po centą, kad ji taip greit jų neišleis.

Ar jau

įstojai į

VILTIES

IŠPARDAVIMAS!

Po 47 Brazis Bros. Clothes uždaro savo krautuvę Clevelande, 6905 Superior Ave., ir išsikelia į Arizoną.

VISOS KRAUTUVĖS IŠPARDAVIMAS!

Kostiumai — paruošti dėvėjimui buvo nuo 34.50 iki 69.50 dabar 15.88 iki 29.88
Kelnės — paruoštos dėvėjimui buvo 4.50 iki 19.50 dabar 2.25 iki 9.25
Paltai — paruošti dėvėjimui buvo 34.50 iki 69.50 dabar 10.88 iki 29.88

Vilnonės medžiagos tik po 12.25 viso kostiumo ilgis

PARDAVIMAS YRA GALUTINIS

Mūsų siuvėjų siuvami kostiumai vis dar tebedidina jūsų sutaupas.

Kostiumai kainavo dabar
62.50 47.50
72.50 52.50
82.50 62.50

Kai kurių kainos truputį aukštesnės

Kelnės 11.95 iki 16.95

PASKŪTINIAI UŽSAKYMAI BŪS PRIIMAMI

1958 M. LIEPOS 22 D.

Nuoširdžiai dėkojame už ištikimą mūsų rėmimą per daugelį metų

BRAZIS BROS. CLOTHES
6905 SUPERIOR AVENUE

Krautuvė atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį 9-8 val. vak.
antradienį, penktadienį, šeštadienį 9-6 val. vak.

AUKSINIS SLA SEIMAS

Šią vasarą lietuviškosios organizacijos rodo didelį gyvumą. Štai vasaros pradžioje New York'e įvyko tautinių organizacijų kongresas. Po jo — Amerikos lietuvių kongresas Bostone. Rudenop bus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas New York'e su plačia meline ir kultūrine programa. Liepos 21 dieną Chicagoje, Ill. prasidės didžiausios organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seimas.

Susivienijimą, kaip žinome, pagimdė mūsų pirmieji ateiviai prieš 72 metus. Jau tada buvo supastas gyvas reikalas organizuoti lietuviams, kas ryškiai matyti iš SLA steigėjų kalbų:

— Čia mūsų yra į 50 tūkstančių, bet mes išsiskleidę nieko nežinome, o kad susirinktumėm krūvon, kad žinotume, kur kas gyvena ir kiek mūsų yra, tai lengva būtų pastatyti palocius ir mokslo, — buvo pasakyta organizacijos steigiamajame susirinkime.

Taigi jau tada mūsų ateiviai parodė didelį sąmoningumą ne vien dėlto, kad jie sugebėjo stipriai ir plačiai susiorganizuoti, bet ir tuo, kad savo organizacijai padėjo teisingus ir realius pagrindus. Jei šiandien Susivienijimas turi tūkstančius narių, savo kuopas visose lietuvių kolonijose Amerikoje ir Kanadoje ir stambi kapitalą, tai tas pilnai jau pateisina organizacijos atsiradimą ir jos teisingą kryptį.

Susivienijimas yra turtum pirmoji bendruomeniška lietuvių ateivių organizacija, kokios dabar naujai veržiasi gyvenime, tačiau tokiu skurtumu, kad Susivienijimas greta tautinių ir kultūrinių darbų, kaip rodo organizacijos konstitucija, yra numatęs rūpinimąsi narių socialiniais ir ekonominiais reikalais. Tokia medžiaginė sritis — yra apdraudimas teikimas nariams. Tuo pagrindu Susivienijimas jau yra išmokėjęs lietuviams apie septynis milijonus dolerių, neskaityt apie \$300,000.00 atiduotų mūsų tautiniams ir kultūriniais reikalams. Ši reali nauda bene buvo ir lieka tuo svarbiuoju faktoriu, padėjusiu suteikti ir išlaikyti per daugelį metų tūkstančius mūsų ateivių vienoje organizacijoje.

Svarbu paminėti ir tai, kad Susivienijimas, sutelkęs savyje lietuvių be politinių pažiūrų ir religijos skirtumų, sujungė juos bendram lietuviškam darbui. Netenka abejoti, kad organizacijos nesrovinis pobūdis taip pat žymiai prisidėjo prie jos išauginimo ir leido pasiekti didelio pajėgumo.

SLA savo vidaus struktūra yra demokratinė organizacija. Jos centrinė vadovybė — Pildomoji Taryba ir kuopų valdybos yra pačių narių renkamos, atseit, patys nariai yra organizacijos ir jos turtų savininkai bei šeimininkai. Jie savo valią pareiškia per aukščiausią organizacijos organą — seimą.

Dabar įvykstantis SLA seimas Chicagoje yra penkiasdešimtas. Tai gražus skaičius organizacijos gyvenime ir todėl seimas vadinamas aukštinu. Jame seimo delegatai svarstys organizacinius klausimus. Jų tarpe yra konstitucijos papildymai, pakeitimai ir nauji įnešimai, turį tikslą dar daugiau sustiprinti organizaciją, pasiekti jos didesnio tobulumo ir tuo prisidėti prie narių gerovės.

Seimas skirs didelį dėmesį ir lietuvių visuomeniškiems reikalams. Linkėtina seimui sėkmingai apsvastyti visus reikalus ir išspręsti numatytus klausimus. Lai seimo darbai pasitarnauja mūsų tautiniams ir kultūriniais reikalams, kurie Susivienijimui visada buvo ir yra arti širdies.

Antanas Sodaitis

BRANGŲS CLEVELANDIEČIAI!

Šiais metais suka 40 metų nuo Lietuvos skautų organizacijos įkūrimo. Ta proga rugpjūčio 15-30 d. Detroito apylinkėse įvyks Lietuvos Skautų IV Tautinė stovykla, į kurią suvažiuos skautai iš JAV ir Kanados.

Per paskutinius pora metų Clevelando skautų gretos žymiai padidėjo. Turime sausumos, oro ir jūrų skautus.

Gausus, gerai aprūpintas mūsų skautų vienetas Tautinėje stovykloje gražiai reprezentuos Lietuvos skautybę suteiks garbės ir mūsų kolonijai.

Tautinė stovykla daugelį ateivių prisidės prie lietuvių išlaikymo ir Lietuvos bylos, dėl kurios mes daug pastangų dedame ir sielojamės.

Stovyklos pobūdis ir nuotolis yra surištas su didesniais išlaidomis, negu paprastos metinės atskirų kolonijų vasaros stovyklos. Pagrindinės išlaidos sumokės patys skautų tėvai. Bet bus daug išlaidų (išgyjant trūkstant palapinės, nuvežant ir pervežant inventorių, ruošiant eksponatus parodėlei ir t.t.), kurių vieni tėvai apmokėti nepajėgs.

Tam tikslui Tunto Tėvų k-tas š. m. visą liepos mėnesį skelbia aukų vauj. Tai bus 1958 m. Tautinės skautų stovyklos reikalams rinkliava. Daugiau šimtet jokių rinkliavų skautų reikalams nebus.

Tad Tėvų k-tas ir L. S. B. Pilėnų tunto tautininkas prašo Clevelando lietuvių organizacijos ir visuomenę paremti aukomis Lietuvos Skautų Brolijos pasiryžimą tinkamai paminėti Lietuvos skautų organizacijos ir Lietuvos nepriklausomybės 40 metų jubiliejų.

Aukus rinkti Tėvų k-to ir tunto įgalioti rinkėjai aukų lapais.

Kam patogiau pasiųsti paštą, prašom naudotis šiuo adresu: O. Žygielė, 1332 E. 81 St., Cleveland 8, Ohio.

Tunto Tėvų k-tas:

O. Žygielė,
A. Rukšėnas,
E. Steponavičius.
Pr. Karalius,
L.S.B. Pilėnų Tunto tautininkas

Išnuomojami 2 miegami kambariai

ir garažas, prie Highland Rd. Puiki aplinkuma. Pageidaujamas blaivus lietuvis, vyras.

Teirautis HI 2-8583. (2)

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Clevelande APYLINKĖSE

VAJUS OPEROS PASTATYMU

Nuo pat pirmojo Chicago Lietuvos Vyrų Choro Rigoletto operos pastatymo clevelandiečiai pradėjo kalbėti apie operos pakvietimą į Clevelandą. Atrodo, betgi, kad buvo labai daug gerų norų, o maža ryžto operą kvieisti. Lietuvių Studentų Santaros Clevelando skyrius, nesulaukęs jokių konkrečių rezultatų, nutarė pats imtis to darbo. Santariečiai tai padarė žinodami Clevelando lietuvių pageidavimą bei pritarimą.

Operos kvietimas neįvyko staiga, iš po nakties. Pasitarimai su Chicago ir vietinių sąlygų tyrinėjimas buvo pradėti jau pereinamųjų metų rugsėjo mėn. Rezultate Chicago Lietuvos Operos vienetas atvyksta į Clevelandą rugsėjo mėn. 13 d. su Gounod "Fausto" opera, kuri bus pastatyta Masonic Auditorium didžiojoje salėje.

Kad operos pastatymas Clevelande yra didelis darbas, niekas neabejoja. Lieka tik visiems prisidėti prie sėkmingo šio užsimojimo įvykdymo. Operos pastatymo organizatoriai todėl ir kviečia operos mėgėjus ir visus lietuviškos kultūros reikšmę įvertinančius prisidėti prie lietuviško "Fausto" spektaklio pastatymo Clevelande, tariant Operos Mecenateis ar Operos Rėmėjais.

OPEROS MECENATAI paaukvoja operos pastatymui 100 dolerių. Pirmieji dešimt Operos Mecenatų gauna spektakliui veltui po vieną ložę su 8 vietomis. Vėlesnieji Operos Mecenatei, paaukvoj 100 dolerių, gauna veltui 6 bilietus bet kurioje salės vietoje pagal pageidavimą. Salėje yra 10 ložių, kurių bilietai atskiriems asmenims nepardavinėjami.

OPEROS RĖMĖJAI paaukvoja operos pastatymui 25 dolerius. Jie spektakliui gauna veltui 2 bilietus bet kurioje salės vietoje pagal pageidavimą. Laiku susitarę, keturi Operos Rėmėjai galės gauti vieną ložę.

Tikimasi, kad ir lietuvių organizacijos įvertins šį reikalą, prisidėsdamas savo aukomis.

Dėl įvairių informacijų prašoma kreiptis pas Santaros filisterius inž. Rytą Babicką, 10908 Magnolia Drive, Cleveland 6, Ohio, tel. Cedar 1-4615, arba inž. Albertą Vaitaitį, 1343 E. 68 Street, Cleveland 3, Ohio, tel. Henderson 2-2940.

Lietuvių Studentų Santaros Clevelando Skyriaus Valdyba

Minėjo sukaktį

Julė ir Jurgis Salasevičiai, senosios išeivijos darbuotojai, perėitą sekmadienį minėjo savo vedybinio gyvenimo sukaktį. Po būvis įvyko jų dukters ir žento, Alvinos ir Petro Luizų vietoje netoli Pymatuning ežero, kur dalyvavo kelios poros jų artimų draugų ir giminių. Pymatuning ežero plote gal pirmą kartą skambėjo įvairios lietuviškos dainos. Dalyvavo ir jų anukė dainininkė Julianna.

Išnuomojamas vienos šeimos namas

su 3 miegamais. Gaso šildymas. Teiraukites — 1231 Addison Rd. \$75.00 mėnesiui.

Išnuomojami 2 miegami kambariai

ir garažas, prie Highland Rd. Puiki aplinkuma. Pageidaujamas blaivus lietuvis, vyras. Teirautis HI 2-8583. (2)

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSO.
1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Argi tauta nurašytina i nuostolius?

V. RASTENIS

Dr. A. Trimakas Bostono kongrese raginosi bei ragino tvirtai stovėti Lietuvos bylos ir jos reikalų gynyboje. "Jei to nedarytume, — sakė, — niekas kitas to neatliktų, o pavergtoji tauta, būdama sovietų prispausta, yra nutildyta ir pati nieko negali daryti". (M. pabr. V. R.).

Sunku pasverti, ką toks teigimas labiau skatina: pasiryžimą, ar neviltį? Jeigu visa tauta nurašytina i nuostolius (nes "nieko negali daryti"), o išeivijoj esanti lietuvių tauta nenurims" (o tai nėra daug), tai netrukus pasisūlyti išvada, kad maža prasmės taip apyčiušiai "budėti, veikti ir šaukti", ypač, kai tas pats kalbėtojas toje pačioje kalboje pabrėžia, jog (nepaisant keiliškos metų "budėjimo, veikimo ir šaukimo") "Laisvieji kraštai... rodo tendenciją pavergtųjų reikalus atidėti i tolimesnę ateitį ir bent laikinai atsiriboti nuo jų".

Ne iš kokios nors veikėjų opozicijos, o iš torontiškių "Tėviskės žiburių" po Bostono kongreso (liepos 3 d.) pasigirdo balsas (V. Kvieskos) apie vadinamųjų politinių veikėjų "veikimo ir šaukimo" reikšmę:

"Negalėdami paveikti valstybių užsienio politikos, veiksnininkai yra priversti išpausti atsitiktinius ir mažus dalykus, pvz., kaip pasikalbėjimą su kaikiurio kongresmanu arba Valstybės Departamento valdininku. Jie, laikydami dėmesį ties ta sritimi, kuri nepasiduoda lietuviams paveikiama, atitrankia jų dėmesį nuo lietuviško kūrybinio darbo ir ruošia toms masėms karčius apsvylimus".

Žinoma, V. Kvieska nebe pirmas tą pastebėjo. Apie tai kalbama jau keleri metai ir tas dalykas — kadaį pavadintas gražbiškiu miglų pūtimu i akis sau ir kitiems — yra tos vadinamosios "nevienybės" viena iš pagrindinių priežasčių.

Teigimas, kad, jei ne mes (žinoma, vienintelio vyriausiojo komiteto vadovaujami), tai "niekas kitas" Lietuvai nieko nebepadės, yra atkritęs i senai jau pažįstamą ligą — i perdėtą savęs iškėlimą ir i visos tautos gajumo nevertinimą.

Užsieninės veiklos baras, be abejo, yra svarbus, bet visą tautą lengva ranka nurašyti i nuostolius yra ir klaida ir netaktas.

Mūsų tauta nebe pirmą kartą prispausta ir nutildyta, ir ne pirmą kartą jos priespaudos varžtai stiprūs. Bet varžtams anuomet vos kiek atsipalaidavus, pagrindinės išsilaisvinimo jėgos atsirado namie. Užsieniuose buvusios jėgos suvaidino, nors ir didelį, bet vistiek tik pagalbinį vaidmenį. Ir dabar nėra pagrindinio svaiginties pasididžiavimo, esą, tik mes iš svetur, jei ką darysime, tai dar padarysime, o "niekas kitas to neatliks", nes "tauta... nieko negali".

Mitas, kad pavergtą tautą galinti būti "perauklėta" ir galinti "priprasti" prie nelaisvės yra nepaprastai parankus visiems tiems politikams, kurie ieško išeities, kaip nusikratyti įsipareigojimo pavergtoms tautoms padėti. Ar ne mūsų pareiza sugriauti tą mitą? Lenkai ir vengrai tą žymia dalimi jau pada-

alfabetas arabiškai (t. y., nemo-ka arabiškai nei rašyti, nei skaityti), ir kultūrinio požiūriu jau-čiaisi labiau namie prancūziškoj, negu islamiškoj atmosferoj". (Vadinasi, suprancūzintas nesu-lyginamai labiau, negu kas nors dabar yra surusintas Lietuvoj).

Krimas tarnavo prancūzų kariu-omenėj, ir kaip tik jam esant ta- me prancūziškame tautinio "ly- dymo katilė" subrendo jo (kaip ir daugelio kitų) tautinis susi- pratinimas bei pasiryžimas kovoti dėl išsilaisvinimo. Kariuomenėj B. Krimas susidūrė, kaip jis pats sako, su daugeliu neteisrybių. Vienas iš akstinių tam apsispre- dimui buvo daug paprastesnis ir kasdieniškesnis, negu, pav., V. Kudirkai buvo pirmasis "Aus- ros" numeris. Būtent, B. Krimas prancūzų kariuomenėje buvo ra- štininkas ir turėjo vesti naujokų kartoteką. Viskas buvo gerai, tik arabus reikėjo prašyti i korteles raudonu rašalu, o prancūzus mė- lynu. "Atrodo nesvarbu? — sako B. Krimas. — Man tai buvo svarbu".

Yra Vakaruose populiarus mi- tas, kad kai tik komunistams pasiseks perleisti per savo mo- kyklas užimtus kraštų jaunąją kartą, tai jau baigta, tada tos tautos jau nebenorės iš tos sis- temos "grįžti atgal". Ir mūsų ne vienas tam mitui palaikyti pa- rūpinam medžiagos. Graudžiais žodžiais šaukiama apie indoktri- naciją, rusifikaciją, apie tautų naikinimą, kolonizaciją ir t. t. Vi- sos tos bėdos tikrai yra, ir ne- galima apie jas nekaltėti. Bet tai nereiškia, kad juo daugiau bus memorandumuose tautos iš- naikinta", juo daugiau "indok- trinuota" bei "surusinta", tai greičiau ateis kokia pagalba. Priešingai, toks įtikinėjimas tik padeda įsigalėti tezei, anot ku- rios "gaila, bet jau pervėlu". O tai nėra tikroji tiesa. Nei kitos tautos, nei lietuvių tauta dar nėra galutinai suklupusi po visų tu- diūlielį daugumą vyriausių suki- timo vadų iš praktiškai yra an-

Rezultatas? — Senas sovietis- nis ministeris, buvęs pogrindžio komunistų veikėjas, viešai, per jaunimui indoktrinuoti skirtą žurnalą piktinasi ir stebisi, kaip tai gali būti, kad jauni stude-antai, vos spėję iš lošio išlipti "buržuaziniams laikais", dabar viešojoje vietoj, autobuse, visiems (ir jam, ministeriui!) girdint vieno už kitą labiau giria anuos laikus ir viens kitam įrodinėja kad tada buvo geriau!

Šių metų partijos suvažiavime visas svoris buvo nukreiptas prieš "revizionistus" ir pasida- vėlius "nacionalistiniams prie- tams". Kas gi kaltininkai? Ir vėl — ne buvusieji senosios kartos veikėjai, kurie kiek jų dar gyvų liko bei kiek jų dar parnešė kau- lus iš Vorkutos ar Sibiro, tyli kaip pelės po šluota ar kukliai bendradarbiauja režimo institu- cijose, jei įsileidžia. Maistaujan- tieji "revizionistai" ir "naciona- listai" — vis jauni, vis tie jau "perauklėti", jau "indoktrinuoti"! Tai jauni rašytojai, jauni kompozitoriai, jauni dailininkai, jauni literatūros dėstytojai, na, ir studentai ar net moksleiviai! Jauni inžinieriai bei ekonomistai irgi, pasirodo, beturį savo tarpe "teisybės ieškotojų", "savos res- publikos patriotų", kuriems ten- ka geruoju ir net piktuoju pri- minti, jog "visasajunginiai inte- resai yra svarbesni už vietinius", ir "kas nori atskirti Lietuvą nuo didžiosios rusų tautos, tas vedė i pražūtį". Net partijoj atsiranda tokių "nesusipratėlių".

Taigi tauta ne tik ne "nieko negali daryti", bet net ir daro. Daro be vyriausių vadovybių in- strukcijų iš užsienio, daro ir be savų regimų "štaby", daro taip, kaip kiekviena tauta daro tokio- je padėtyje, vadovaudamasi pa- siilgimu laisvės ir teisingumo. Tas darymas rašytinas ne i nu- stolius, o i pačią pirmą vietą laisvės kovos aktyvų sąrašė.

Tokie aktyvai kaip tik ir tu- rėtų būti pagrindinė rodyklė, dėl ko budėti, ką veikti ir apie ką šaukti, ar gal geriau nei nešaukti, o tik faktais griauti žalingą mitą apie tautos bejėgiškumą.

VINGIAI IR PERSPEKTYVOS

J. P. P.

Imre Nagy nužudymas Ven- grijoje buvo tik įžanga i šiuo metu dar negalimo atspėti mės- to valymų bangą. Budapešte be poilsio posėdžiauja slapti teis- mai, kurie "nusprendžia" slap- tai "likviduoti" naujas valymų aukas. Praeitą savaitę esą pa- smerkta ir nužudyta dvylika as- menų.

Teisiamųjų tarpe yra ir Julia Rajk, 1949 m. stalinistų pakarto- buv. komunistinės Vengrijos užs. reik. ministerio Laszlo Rajk naš- lė. Jos nusikaltimas: 1956 m. spalio 5 d., prieš pat sukilimo pradžią, ji, Vengrijos komunistų vadovybės pareikalauta, iškė- lė viešumon savo vyro nuteisimo ir pakrimo priežastis ir aplin- kybes. (Ta jos išpažintis su vi- sais užkulisiais labai vaizdžiai atpasakota J. Girdžiaus-Klaus- čio knygoje "Raudonieji Vidur- amžiai"). Partijos vadai jos iš- pažintį sutiko karštais plojmais ir pakartąjį Laszlo Rajk reabili- tavo.

Vienas iš tuomet karštai plo- jusių buvo dabartinis partijos sekretorius Janos Kadar. Dabar jis įsakė nuteisti Juliją Rajk "už krašto išdavimą".

Paskutiniame kompartijos po- litiško posėdyje, Maskvoje, Stalinas vėl paskelbtas pačiu di- džioju marksistu po Lenino, — žinia, kilusi iš lenkų diplomati- nių šaltinių. Cruščiovui pasiū- lius, politbiuras priėmęs rezoliu- ciją grąžinti Stalino metodus, stiprinant bolševikų partiją.

1956 metais, dvidešimtajame partijos suvažiavime, tas pats Cruščiovas pradėjo versti Sta- liną nuo bolševikinių altorių. Dabar, reabilitavus Staliną, ar neteks reabilituotąsias jo aukas iš naujo pasmerkti ir, dar kartą atkasinėjant jų palaikus, naikinti jų dabartinius kapus?

Vienuolika valandų užsitusi- siame Lenkijos komunistų poli- tiško posėdyje Gomulka buvo priverstas nusilenkti Maskvos linijai ir paskelbti ištikimybę Cruščiovui. Priežastis: stalinis- tai pagrasino jį "demaskuosią", paskelbdami titoistų.

Tito galys netrukus paskelbti sensacingą plokštelę: Imre Nagy pasikalbėjimą su Mikojanu 1956

kaip tik reikia kelti aikštėn, ją pabrėžti, vietoj skelbus, kad "tauta nieko negali", kad vienin- telė viltis belikusi — tai tik... mes, vyriausieji komitetai.

Viltis ir jėga, pasirodo, be- glūndinti daugiausia jaunąjoji Lietuvos kartoj, kurią taip sku- ba nurašyti "perauklėjimo" mi- to skleidėjai. Lietuvoj, berods, nevertojta spalvotų rašalų lietu- viams nuo rusų, lojaliems nuo abejotinių skirti. Tam yra sudė- tinesnės ir labiau išstudijuotos priemonės, bet jas žmonės (ir jaunimas) vistiek junta, ir jos veikia ne menkliau, kaip tam al- žyriečiui raudonas ir mėlynas ra- šalas kartotekoj.

Rezultatas? — Senas sovietis- nis ministeris, buvęs pogrindžio komunistų veikėjas, viešai, per jaunimui indoktrinuoti skirtą žurnalą piktinasi ir stebisi, kaip tai gali būti, kad jauni stude-antai, vos spėję iš lošio išlipti "buržuaziniams laikais", dabar viešojoje vietoj, autobuse, visiems (ir jam, ministeriui!) girdint vieno už kitą labiau giria anuos laikus ir viens kitam įrodinėja kad tada buvo geriau!

Šių metų partijos suvažiavime visas svoris buvo nukreiptas prieš "revizionistus" ir pasida- vėlius "nacionalistiniams prie- tams". Kas gi kaltininkai? Ir vėl — ne buvusieji senosios kartos veikėjai, kurie kiek jų dar gyvų liko bei kiek jų dar parnešė kau- lus iš Vorkutos ar Sibiro, tyli kaip pelės po šluota ar kukliai bendradarbiauja režimo institu- cijose, jei įsileidžia. Maistaujan- tieji "revizionistai" ir "naciona- listai" — vis jauni, vis tie jau "perauklėti", jau "indoktrinuoti"! Tai jauni rašytojai, jauni kompozitoriai, jauni dailininkai, jauni literatūros dėstytojai, na, ir studentai ar net moksleiviai! Jauni inžinieriai bei ekonomistai irgi, pasirodo, beturį savo tarpe "teisybės ieškotojų", "savos res- publikos patriotų", kuriems ten- ka geruoju ir net piktuoju pri- minti, jog "visasajunginiai inte- resai yra svarbesni už vietinius", ir "kas nori atskirti Lietuvą nuo didžiosios rusų tautos, tas vedė i pražūtį". Net partijoj atsiranda tokių "nesusipratėlių".

Taigi tauta ne tik ne "nieko negali daryti", bet net ir daro. Daro be vyriausių vadovybių in- strukcijų iš užsienio, daro ir be savų regimų "štaby", daro taip, kaip kiekviena tauta daro tokio- je padėtyje, vadovaudamasi pa- siilgimu laisvės ir teisingumo. Tas darymas rašytinas ne i nu- stolius, o i pačią pirmą vietą laisvės kovos aktyvų sąrašė.

Tokie aktyvai kaip tik ir tu- rėtų būti pagrindinė rodyklė, dėl ko budėti, ką veikti ir apie ką šaukti, ar gal geriau nei nešaukti, o tik faktais griauti žalingą mitą apie tautos bejėgiškumą.

sekretorius Janos Kadar. Dabar jis įsakė nuteisti Juliją Rajk "už krašto išdavimą".

Paskutiniame kompartijos po- litiško posėdyje, Maskvoje, Stalinas vėl paskelbtas pačiu di- džioju marksistu po Lenino, — žinia, kilusi iš lenkų diplomati- nių šaltinių. Cruščiovui pasiū- lius, politbiuras priėmęs rezoliu- ciją grąžinti Stalino metodus, stiprinant bolševikų partiją.

1956 metais, dvidešimtajame partijos suvažiavime, tas pats Cruščiovas pradėjo versti Sta- liną nuo bolševikinių altorių. Dabar, reabilitavus Staliną, ar neteks reabilituotąsias jo aukas iš naujo pasmerkti ir, dar kartą atkasinėjant jų palaikus, naikinti jų dabartinius kapus?

Vienuolika valandų užsitusi- siame Lenkijos komunistų poli- tiško posėdyje Gomulka buvo priverstas nusilenkti Maskvos linijai ir paskelbti ištikimybę Cruščiovui. Priežastis: stalinis- tai pagrasino jį "demaskuosią", paskelbdami titoistų.

Tito galys netrukus paskelbti sensacingą plokštelę: Imre Nagy pasikalbėjimą su Mikojanu 1956

kaip tik reikia kelti aikštėn, ją pabrėžti, vietoj skelbus, kad "tauta nieko negali", kad vienin- telė viltis belikusi — tai tik... mes, vyriausieji komitetai.

Viltis ir jėga, pasirodo, be- glūndinti daugiausia jaunąjoji Lietuvos kartoj, kurią taip sku- ba nurašyti "perauklėjimo" mi- to skleidėjai. Lietuvoj, berods, nevertojta spalvotų rašalų lietu- viams nuo rusų, lojaliems nuo abejotinių skirti. Tam yra sudė- tinesnės ir labiau išstudijuotos priemonės, bet jas žmonės (ir jaunimas) vistiek junta, ir jos veikia ne menkliau, kaip tam al- žyriečiui raudonas ir mėlynas ra- šalas kartotekoj.

Rezultatas? — Senas sovietis- nis ministeris, buvęs pogrindžio komunistų veikėjas, viešai, per jaunimui indoktrinuoti skirtą žurnalą piktinasi ir stebisi, kaip tai gali būti, kad jauni stude-antai, vos spėję iš lošio išlipti "buržuaziniams laikais", dabar viešojoje vietoj, autobuse, visiems (ir jam, ministeriui!) girdint vieno už kitą labiau giria anuos laikus ir viens kitam įrodinėja kad tada buvo geriau!

Šių metų partijos suvažiavime visas svoris buvo nukreiptas prieš "revizionistus" ir pasida- vėlius "nacionalistiniams prie- tams". Kas gi kaltininkai? Ir vėl — ne buvusieji senosios kartos veikėjai, kurie kiek jų dar gyvų liko bei kiek jų dar parnešė kau- lus iš Vorkutos ar Sibiro, tyli kaip pelės po šluota ar kukliai bendradarbiauja režimo institu- cijose, jei įsileidžia. Maistaujan- tieji "revizionistai" ir "naciona- listai" — vis jauni, vis tie jau "perauklėti", jau "indoktrinuoti"! Tai jauni rašytojai, jauni kompozitoriai, jauni dailininkai, jauni literatūros dėstytojai, na, ir studentai ar net moksleiviai! Jauni inžinieriai bei ekonomistai irgi, pasirodo, beturį savo tarpe "teisybės ieškotojų", "savos res- publikos patriotų", kuriems ten- ka geruoju ir net piktuoju pri- minti, jog "visasajunginiai inte- resai yra svarbesni už vietinius", ir "kas nori atskirti Lietuvą nuo didžiosios rusų tautos, tas vedė i pražūtį". Net partijoj atsiranda tokių "nesusipratėlių".

Taigi tauta ne tik ne "nieko negali daryti", bet net ir daro. Daro be vyriausių vadovybių in- strukcijų iš užsienio, daro ir be savų regimų "štaby", daro taip, kaip kiekviena tauta daro tokio- je padėtyje, vadovaudamasi pa- siilgimu laisvės ir teisingumo. Tas darymas rašytinas ne i nu- stolius, o i pačią pirmą vietą laisvės kovos aktyvų sąrašė.

Tokie aktyvai kaip tik ir tu- rėtų būti pagrindinė rodyklė, dėl ko budėti, ką veikti ir apie ką šaukti, ar gal geriau nei nešaukti, o tik faktais griauti žalingą mitą apie tautos bejėgiškumą.

Taigi tauta ne tik ne "nieko negali daryti", bet net ir daro. Daro be vyriausių vadovybių in- strukcijų iš užsienio, daro ir be savų regimų "štaby", daro taip, kaip kiekviena tauta daro tokio- je padėtyje, vadovaudamasi pa- siilgimu laisvės ir teisingumo. Tas darymas rašytinas ne i nu- stolius, o i pačią pirmą vietą laisvės kovos aktyvų sąrašė.

m. Vengrijos sukilimo metu, kai Mikojanas sutiko ir pažadėjo at- traukti raudonąją armiją. Nagy, slėpdamasis Jugoslavijos pa- siuntinybėje, įkalbėta juosta at- sigabeno drauge, tačiau išėda- mas ją paliko pasiuntinybėje. Po Nagy nužudymo ji skubiai buvo nugabenta i Belgradą.

Rusų povandeniniai laivai iš Albanijos bazių paslapčiomis žvalgo Adrijos jūrą ir Jugoslavi- jos krantus. Tito valdininkai tei- gia, jog rusai ruošia savo agentų invaziją i Jugoslaviją.

Komunistinė Kinija uždraudė užsienio diplomatams išvykti iš Peipingo toliau, kaip 12 mylių. Iš krašto gilumos ateinančiomis žiniomis, visoje Kinijoje vykstan- ti didžiulė "revizionistinio elemento" areštų banga. Mao taip pat pradėjo griežinti savo režimą.

Bruselio parodos sovietiniame pavilione milžinišką pasisekimą turėjo pirmojo rusų "spūtniko" modelis, kaip skelbta, tiksliai ori- ginalo kopija iki pypsėjimo ima- mai. Tačiau patyrinėjus jį su padidinamuoju stiklu, rastas įra- šas: "Swiss Made" — šveicarų gaminy.

diavojo speciali komisija, tai pa- sirodė, kad tokie rūmai grynai komerciniu pagrindu (be aukų) išsilaikyti negalėtų, todėl ir su- manymas buvo atidėtas. Šimkus reikiškė kitokią, labiau optimistišką pažiūrą. Ir dar pridėjo, kad iš- ten susirinkusiųjų kultūrininkų pinigų tam reikalui jis nemano prašyti. Finansiniams klausimams būsias kitas susirinkimas. Ten dalyvavo ir kalbėjo Lietu- vos konsulas Daužvardis. Buvo išrinkta ir komisija iš žurnalis- tų. Tik nevisai išaiškintos jos funkcijos, ir apie jos darbus nie- ko iki šiol negirdėti.

Žemės ir Vėjo ("Pažadėto- sios žemės" ir "Vėjas Gluosniu- se") aktorai buvo susirinkę Ci- cero (Budriko salėje) ir, ponai Sofijai Adomaitienei pirminin- kaujant, tarėsi, kaip suderinti savo darbus. Chicagoje jaučia- ma, kad tarp "žemės" ir "Vėjo" vaidintojų atsirado nesklaidu- mių, švelniai tarant. "Žemės" pusėje yra tėvas Kubilius, S. J., kuris dalyvavo ir toje konferen- cijoje. Svarbų vaidmenį vaidino taip pat Elena Petrokaitė-Rukui- zienė, buvusi Lietuvos valstybi- nių teatro artistė. Konferencija buvo i kūrybinga, nuotaikinga, ir rezultatai geri.

Kas su kuo dabar susipykė? 60-ties kultūrininkų pasirašytas viešas atsišaukimas i lietuvišką visuomenę ir dėlto kilęs triukš- mas lietuviškoje spaudoje labai pajvairino gyvenimą. Prasidėjo kaip ir karas tarp kultūros spe- cialistų ir tos pačios kultūros di- letantų. Atrodo, kad "pralaimė- jimas" gresia profesionalams. Kai kuriems iš jų, gali būti, jei ne finansinių, tai populiarumo srities nuostolių (praras balsuo- tojus ar gėrbėjus-diletantus). Daugumas skaitytojų tačiau stato visai kitą klausimą: kas čia su kuo vėl susipykė, kad pri- sireikė tokių viešų diskusijų. Do- mimasi, kas buvo prašytas pasi-

Gerbiama
PIJUI ŽIŪRIUI ir jo šeimai,
dėl brolio FELIKSO mirties gilią užuojautą reiškia
Juožas ir Aldona Augustinavičiai
Steponas ir Juzė Nasvyčiai,
A. A.
FELIKSUI ŽIŪRIUI mirus,
jo broliui inž. P. ŽIŪRIUI, šeimai ir visiems artimiesiems
reiškiame gilią užuojautą
L. V. S. Ramovės
Clevelando Skyrius

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi,
kaip gyvena viso pasaulio lietu-
viai.

rašyti tą atsišaukimą, bet atsi- sakė. Iš to galima taip pat ką nors spėlioti. Va, keletas tokių žymių vardų: kun. Andriekus, Blekaitis Jurgis, Damušis Ad., kun. Gaida, Jonuškaitė Vincė, Jakubėnas Vladas, Kudokas Jo- nas, Dr. Jonas Paplėnas. Ir dar daugiau. Iš viso nepasirašė 33. Julius Šakelė

Sportininkai garsina Lietuvos vardą

E. ČEKIENĖ

Liepos 4-6 d.d. New York'e įvyko 8-sios Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinės Žaidynės, ku- rias ruošė Liet. Fizinio auklėji- mo ir Sporto Komitetas, o vykdė Rytų Sporto Apygarda New York'e.

Vykdomąjį komitetą sudarė A. Vakselis — pirm., J. Vilpi- šauskas — vicepirm., J. Kepe- nis — sekr., A. Birutis, K. Bra- zauskas, A. Ruzgas, E. Stakys, J. Lapurka ir J. Klevečka. Žaidynes atidarė ir priėmė sportininkų parada gen. konsu- las J. Budrys, invokaciją paskai- tė tėvas P. Gedgaudas, O.F.M.

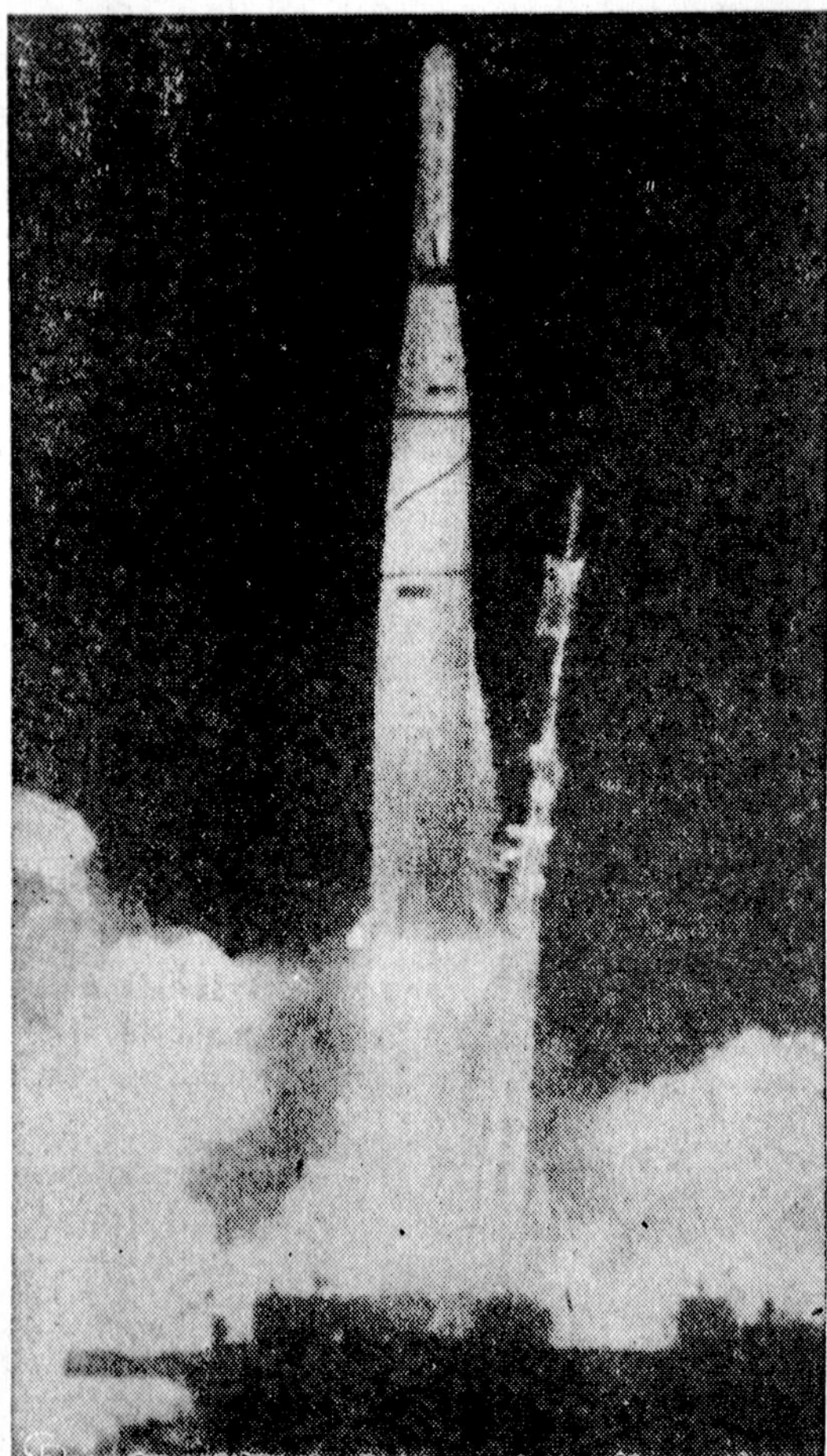
Visą sporto šventę ir žaidynių eigą stebėjo ir labai plačiai ap- rašė amerikiečių spauda. Pažy- mėtini: New York Times, Jour- nal American, Daily News, ir ypatingai daug dėmesio skyrė Long Island Press ir vokiečių laikraštis Staatszeitung und He- rold.

Pažymėtina, kad tuo pačiu lai- ku New York'e vyko latvių tauti- nės dainų šventė su įvairiais kon- certais, i kurią buvo suvažiavę per 10,000 žmonių ir tuose pat amerikiečių laikraščiuose, tam pačiam puslapy jiems buvo skir- tas tik mažas kampelis šalia mū- sų sportininkų, kurių buvo tik 215.

Ta proga i New Yorką suva- žiausias jaunimui organizaci- nis komitetas, vadovaujamas J. Kepenio, surengė liepos 4 d. šo- kių bei susipažinimo vakarą-po- būvį, Show Boat salėse, kuriame žodį tarė dr. A. Trimakas ir Ry- tų Sporto Apyg. pirm. A. Vak- selis, primindamas 20 m. sukak- tį nuo Pirmosios Lietuvių Tau- tinės Olimpiados.

Liepos 5 d. Apreiškimo par- salėje įvyko užbaigtųjų vaka- ras-šokiai ir iškilmingas aktas bei dovanų įteikimas žaidynių laimėtojams. Siemet pirmą kart buvo pirmųjų vietų nugalėtojai apdovanoti specialiai tai progai pagamintais sporto medaliais. Medaliams įsigyti aukojo: Gen. konsulas New York'e, SLA, Amerikos Liet. Tautinis klubas Amer. Liet. Inž. ir Arch. Skyrius New York'e, Liet. Miličių klub- as, Atletų klubas, Cypress Hills Liet. Bendruomenės apylinkė, Brooklyno vaidintojų trupė, V. Beleckas, K. Merkys, Skautų Vy- žių oktetas ir taurė moterų esta- blių aukojo New York ALB apygarda.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi,
kaip gyvena viso pasaulio lietu-
viai.

Cape Canaveral poligone buvo atliktas mokslinis bandymas: Van- guardo ir Thor raketų kombinacijos nosyje buvo patalpinta gyva pelė, kurią raketa turėjo iškelti 600 mylių virš žemės ir vėliau, po 6,000 mylių kelionės, nuleisti žemėn.